Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

ХАЛҚ СЎЗИ

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ ВА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ГАЗЕТАСИ

1998 йил 1 июль чоршанба

Сотувда эркин нархда

№ 131 (1912)

ХАЛҚЛАРИМИЗ ОРЗИҚИБ КУТГАН ВОҚЕА

Мамлакатимизда Тожикистон кунлари бошланди. Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов шу қувончли айём муносабати билан ўлкамизга ташриф буюрган Тожикистон Президенти Имомали Раҳмонов билан учрашди.

Давлатимиз раҳбари Ўзбекистонда Тожикистон кунлари ўтказилаётгани тарихий аҳамиятга молик воқеа эканини таъкидлади. Бу тадбир ўзаро дўстлик, ҳамжиҳатликни мустаҳкамловчи, тарихимиз, маданиятимиз, умуман, меросимиз муштараклигини тасдиқловчи, халқларимиз орзиқиб кутган воқеадир, деди Президент.

— Айниқса, унинг Тожикистон халқи учун катта аҳамияти бор, — деди, жумладан, Ислом Каримов. — Зеро, айни вақтда барқарор тинчликни таъминлаш йўлидан бораётган Тожикистон халқи учун иқтисодий ва сиёсий ёрдам билан бирга, мана шундай маънавий далда ҳам керак.

И.Раҳмонов Ўзбекистонда Тожикистон кунлари сўнгги бор бундан 18 йил муқаддам ўтказилганини айтди. Узоқ танаффусдан сўнг бундай тадбир ташкил этилгани маданий соҳадаги алоқаларимизнинг янги саҳифасини очишини таъкидлади.

Учрашув ниҳоясида Президентларнинг икки давлат оммавий ахборот воситалари вакиллари билан қисқача учрашуви бўлди. Унда давлатимиз раҳбари Тожикистон Президентини айём билан яна бир карра қутлаб, ўтказилаётган тадбир ўзаро муносабатларимизни янги поғонага кўтаришга катта туртки беришини айтди.

— Бугун биз маданий соҳадаги ўзаро ҳамкорлик, маънавий ҳамжиҳатликни намойиш қилмоқдамиз, — деди Ислом Каримов. — Бунинг аҳамияти давлатларимиз ўртасидаги сиёсий алоқалардан кам эмас.

И.Раҳмонов Ўзбекистонда ўтаётган Тожикистон кунлари халқларимизнинг орзу-истакларига жуда мос эканини айтди. У кўрсатилган самимият ва юксак даражадаги тайёргарлик учун Ислом Каримовга миннатдорлик билдирар экан, мазкур тадбирни ўтказиш ташаббуси айнан Ўзбекистон Президенти томонидан илгари сурилганини маълум қилди.

— Тожикистонда барқарорлик ўрнатиш борасида ҳам Президент Ислом Каримовнинг улкан хизмати бор, — деди у сўзини давом эттириб. — Мамлакатимиз халқи оғир кунларда кўрсатилган бундай беғараз ёрдамни, яхшиликни асло унутмайди.

(ЎзА)

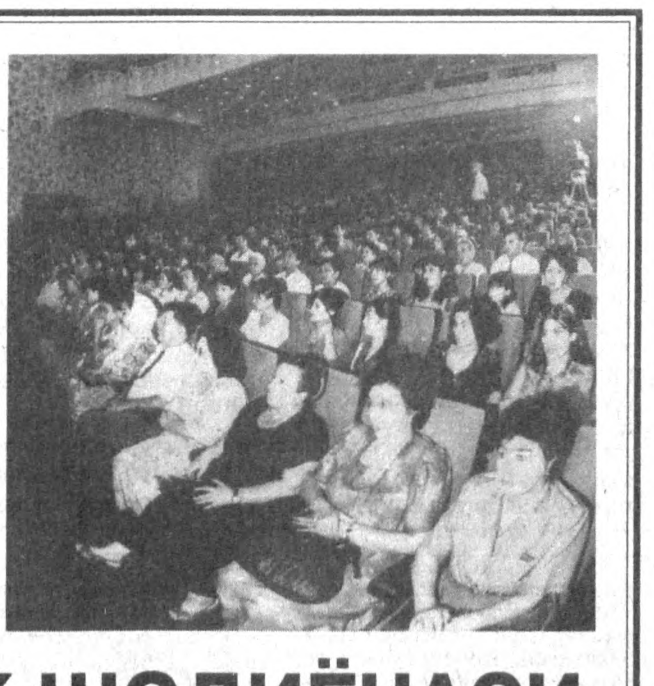

АБАДИЙ ДЎСТЛИК ШОДИЁНАСИ

30 июнь куни пойтахтимиздаги "Туркистон" саройида Ўзбекистонда Тожикистон Республикаси кунларининг тантанали очилиш маросими бўлди. Унда Ўзбекистон ва Тожикистон Президентлари иштирок этди.

Тантанали кечани Тошкент шаҳар ҳокими Козим Тўлаганов очди.

Ўзбекистон ва Тожикистон давлат мадҳиялари янгради.

Маросимда Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов сўзга чиқиб, Тожикистон кунлари ўзбекистонликлар учун орзиқиб кутилган тўй эканини алоҳида таъкидлади. Йўлбошчимиз айтиб ўтганидек, мустақиллигини қўлга киритиб, миллий давлатчилик қуриш йўлидан бораётган ўзбек ва тожик икки тилда гапирадиган бир халқдир. Улуғ аждодлар меросидан бир чашмадан сув ичгандек маънавий озуқа олиб, баробар фойдаланиш ҳаммамизнинг вазифамиздир. Буюк бобокалонларимиз васият этган қардошликни асло унутиб бўлмаслиги Ислом Каримов томонидан алоҳида қайд этилди. Мамлакатларимиз ўртасидаги мустаҳкам дўстлик бугун биз учун ҳар қачонгидан зарур, деди Ўзбекистон Президенти. Имкониятдан фойдаланиб барча тожикистонлик дўстларимизга айтмоқчиман, тожик халқининг бошига тушган оғир синовлар, машаққатли кунлар бизнинг ёдимизда. Тожикистон диёрида мустаҳкам тинчлик ва барқарорлик ҳукм сурадиган кунлар келишига ишонамиз. Айтиш мумкинки, бундай кунлар яқин, биз уларнинг аниқ нишоналарини кўрмоқдамиз, деди Ислом Каримов.

— Мазкур тадбирнинг ўтказилиши халқларимиз ўзаро дўстликни янги асосда янада мустаҳкамлаш ниятида эканликларидан далолатдир, деди ўз сўзида Тожикистон Республикаси Президенти Имомали Раҳмонов. Яқинда биз мамлакатимизда ярашиш битими имзоланганлигининг бир йиллигини нишонладик. Юртимизда нафақат сиёсий, балки маданий ҳаёт ҳам жонланди. Ўзбекистонда ўтаётган бу байрам ҳам шунинг яна бир исботидир. Тожикистон раҳбари оғир кунларда биродарларига ёрдам қўлини чўзган ўзбек халқига, унинг йўлбошчиси Ислом Каримовга чуқур миннатдорлик изҳор этди. Тожик халқи ўзбек қардошларимиз кўрсатган бу мададни асло унутмайди, дея таъкидлади И.Раҳмонов.

Тантанали қисмдан сўнг икки давлат раҳбарлари Ўзбекистонда Тожикистон Республикаси кунлари муносабати билан "Туркистон" саройида очилган фотосуратлар, китоблар, халқ амалий санъати асарлари кўргазмаси билан танишдилар.

Маросим ўзбекистонлик ва тожикистонлик санъат усталарининг катта концерти билан якунланди.

(ЎзА)

СУРАТЛАРДА: тантананинг очилиш маросими. А. ТЎРАЕВ олган суратлар.

Президент Ислом Каримовнинг Ўзбекистонда Тожикистон Республикаси кунларининг тантанали очилиш маросимида сўзлаган нутқи

Муҳтарам Президент Имомали Раҳмонов Жаноби Олийлари!

Ҳурматли тожикистонлик меҳмонларимиз!

Азиз биродарлар!

Дўстони бародарони тожик!

Беҳуда нест ки Рўдакии бузруг гуфтааст:

Ҳеч шоди нест
андар ин жаҳон,
Бартар аз дидори рўйи дўстон.

Яъни:

Жаҳоннинг шодлиги
йиғилса бутун,
Дўстлар дийдоридан
бўлолмас устун.

Бугун Ўзбекистонимизда катта тўй, катта тантана. Халқимиз кўпдан бери орзиқиб кутган байрам — қардош Тожикистон кунлари бошланмоқда.

Яратганнинг ўзи ўзбек билан тожикнинг лойини бир жойдан қорган. Минг-минг йиллардан буён халқларимиз ўзаро қондош ва ёндош бўлиб, қуда-анда тутиниб асрлар юкини бирга тортиб, келажагини бирга қуриб келмоқда. Биз бир дарёдан сув ичамиз, бир далада экин экамиз.

Бозоримиз ҳам, ҳатто мозоримиз ҳам бир. Исмимиздан ҳам, жисмимиздан ҳам ҳеч ким бизни бир-биримиздан ажрата олмайди. Ҳазрат Алишер Навоий бир тожикча ғазалида ёрни "чашмони туркинаву, мижгони тожикона", яъни "кўзлари туркона-ю киприклари тожикона" деб бежиз таърифламаган.

Боқи Раҳимзода: Э жўра, бигў: ту ўзбеки ё тожик? — деб лутф этганида мутлақо ҳақдир.

Қани, айтинглар-чи, шу байтни таржима қилишга эҳтиёж борми?!

Аввал бир анжуманда айтган эдим, бугун шу иборани яна такрор айтмоқ жоизким, ўзбек билан тожик — икки тилда гапирадиган бир халқ десак ҳеч қандай хато бўлмас. Бу ҳикмат айни бугун, яъни халқларимиз — ўзбеклар ва тожиклар — истиқлолга эришиб, ўз миллий давлатини қураётган бир пайтда ҳар қачонгидан ҳам кўра муҳим аҳамият касб этади.

Кўҳна тарихимизнинг қайси қатламини ўрганмайлик, халқларимиз яқинлигини тасдиқлайдиган бисёр далил-исботлар топамиз. Аваламбор, бу — икки халқ учун ягона муқаддас ислом динимиз, тарихимиз ва бетакрор маданиятимиздир. Бир заминда яшаган, бир булоқдан сув ичган, бизга буюк мерос қолдирган улуғ аждодларимиздир.

Ислом дини ва Шарқ фалсафасининг улуғ намояндалари, буюк тарғиботчилари, мутафаккирларимиз Имом ал-Бухорий, Баҳовуддин Нақшбанд ҳазратлари каби буюк алломалар қолдирган маънавий бойлик ва ўгитлар икки халқ учун ҳам баробар бебаҳо меросдир.

Дил ба ёру даст ба кор деган ҳикмат бугунги авлодларимиз, фарзандларимиз учун, ақли-идрок билан яшаш учун бебаҳо ва раҳнамо йўриқдир.

Аждодларимиз ҳамиша бирга давлат қурганлар, бирга касбу кор қилганлар, бошга тушган мусибатларни елкадош бўлиб енгганлар.

Биз улуғ аждодлар қолдирган меросни ўзаро талашмасдан, ундан маънавий озиқланиб, бир чашмадан сув ичгандек, ҳар икки халқ, икки миллат баробар баҳраманд бўлишини таъминлаш, ташкил этиш барчамиз учун ҳам қарз, ҳам фарздир.

Азиз дўстлар!

Ота-боболардан қолган бир мақолда "ўзбек билан тожикнинг куйласа чолғуси бир, йиғласа қайғуси бир" деб бежиз айтилмаган.

Ҳақиқатан, бу икки халқ минг йиллар давомида Наврўзни бирга байрам қилди. Сирдарё, Амударё бўйларини биргалашиб обод водийларга айлантирди.

Босқинчиларга қарши гоҳ Тўмарис, гоҳ Широқ, гоҳ Спитамен, гоҳ Темур Малик бўлиб биргаликда мардона зарба берди. Сўнгги бир ярим асрлик мустамлака зулмини ҳам бирга тортди. Ниҳоят, истиқлолга ҳам бирга эришди.

Тожик тилида "қўшни"ни "ҳамсоя" дейдилар. Кўп ўзбек шеваларида ҳам бу сўз бор. "Ҳамсоя"нинг маъноси шуки, бир-бирига туташ уйнинг сояси бир бўлади. Тожиклар — ўзбекнинг уйига туташ ҳамсоядир.

Севимли шоиримиз Абдулла Орипов ибораси билан айтганда:

Дўсту қардошдир азалдан
Ўзбегим тожик билан,
Фахм этиб боқсанг агарда,
Биз қўша сайёрамиз,
Бу Али сўзлар Зуҳалдан
Ўзбегим тожик билан.

"Ён қўшнинг — жон қўшнинг" деган мақолни халқларимиз дўстлигига нисбатан қўллайдиган бўлсак, чиндан ҳам, хоҳ Ўзбекистонда бўлсин, хоҳ Тожикистонда, биз ўзаро ана шундай девор дармиён ҳамсоялар бўлиб яшаймиз.

Мавлоно Нуриддин Абдураҳмон Жомий билан Амир Низомиддин Алишер Навоийдек икки буюк зоти шарифнинг халқларимиз шону шарафи, маънавий-руҳий қудратини жаҳонга кўз-кўз қилган ижоди, улар ўртасидаги ажиб пиру муридлик, устозу шогирдлик муносабатлари биз учун абад ул-абад яқинлигимизнинг гўзал рамзи бўлиб қолажак.

Устоди бузург Мавлоно Нуриддин Абдураҳмон Жомий ўзининг энг гўзал достонларидан бири — "Юсуф ва Зулайҳо"ни Амир Низомиддин Алишер Навоийга бағишлаган. "Лайли ва Мажнун" достонида устод Жомий устод Навоийга қандай таъриф берганини эслайлик:

Хоса ки ба боғи ошнои
Бор шохи вафо бувад Навои.
Яъне ки Навои лутф созад,
Дилҳои шикастагон навозад.
Коре навбад ба жои ин кор,
Ёрони жаҳон фидои ин ёр.

Бу сатрларни ҳар бир ўзбек таржимасиз ҳам яхши англайди. Бу сатрлар ҳар бир ўзбек юрагига, қалбига нафақат чуқур ва чўнг маъноси, балки бадиий ифодаси билан ҳам яқиндир.

Айтинглар, азиз биродарлар, дўстлик ва қардошликнинг бундан ортиқ таърифи ва тавсифи бўлиши мумкинми?

Биз — ўзбегу тожик — Жомий ва Навоий каби буюк бобокалонларимиз васият этиб қолдирган дўстлик ва қардошликни унутсак, бундай нодонлик, калтабинлик уларнинг руҳи покларига хиёнат эмасми?

Муҳтарам меҳмонларимиз!

Бизнинг маънавий, маърифий ва маданий алоқаларимиз шу қадар кучлики, бугун ўзбекнинг тўйю томошасини тожикча, тожикнинг тантанасини ўзбекча куй-қўшиқларсиз сира тасаввур қилиш мумкин эмас.

Ўзбек халқининг ажойиб санъаткорлари Ҳалима Носирова ёки Саодат Қобулованинг овозини тожиклар қандай севиб тингласалар, Ҳанифа Мавлонова ва Жўрабек Муродовнинг ажойиб қўшиқларини ўзбеклар ҳам шундай севиб тинглайдилар. Аслида ҳам бу каби ҳар икки халқнинг фарзанди, ҳар икки халқнинг санъаткорлари бўлмиш инсонлар оз эмас.

Халқларимизнинг дили-дилига нақадар яқинлигини умумий бойлигимиз бўлган шашмақом ҳам, ушшоқ, сегоҳ, чоргоҳ каби мумтоз куйларимиз ҳам кўрсатиб туради.

Икки улуғ тилнинг салоҳиятини омухта қилиб ҳар икки тилда асарлар яратишдек улуғ анъаналаримиз борки, уни Заҳириддин Муҳаммад Бобур, Зебуннисо бегим, Огаҳий ва Машраб янги юксакликларга кўтардилар. Айниқса, туркий улус фарзанди Мирзо Абдуқодир Бедил форс-тожик тилида шу қадар буюк асарлар яратдики, беназир шоиримиз Ғафур Ғулом унинг ижодини мусаффо чашмага ва офтоб нурига қиёслагани бежиз эмасдир:

Тонг отар чоғида жуда соғиниб,
Бедил ўқир эдим, чиқди офтоб.
Лойқа хаёлотлар чашмадай тинди,
Пок-покиза юрак бир қатра симоб.

Яқин тарихимизга назар ташлайдиган бўлсак, мустабидликнинг энг оғир йилларида ҳам ўзбек ва тожик халқларининг асл фарзандлари Аҳмад Дониш ва Маҳмудхўжа Беҳбудий, Абдулла Қодирий ва Садриддин Айний, Абдулҳамид Чўлпон ва Абдурауф Фитрат дўсту ҳамкор бўлиб маърифат йўлида биргаликда кураш олиб борганлар.

Устод Садриддин Айний ҳам тожик, ҳам ўзбек тилида баробар ижод қилиб, ғоят мукаммал асарлар яратгани, айниқса, ибратлидир.

Шуни мамнуният билан таъкидлаш керакки, маданиятларимиз, умуман халқларимиз ўртасида асрлар бўйи ўзаро ижодий мусобақа, бир-бирига устоз, бир-бирига шогирд бўлиш тамойили ҳукм сурган ва айни шу нарса икки халқ тараққиёти учун муҳим замин яратган, икки халқ бу омилдан баробар озиқланган.

Худди шу нарса бизга келажак йўлимизни ҳам кўрсатади.

Икки халқ ўртасидаги яқин дўстона муносабатлар бугун бизга ҳар қачонгидан ҳам кўпроқ зарур. Халқларимизнинг туб манфаатлари худди шу нарсани тақозо этади.

Шайх Саъдий Шерозий айтганидай:

Дўст он бошад
ки гирад дасти дўст,
Дар парешон ҳолию дармондагии

Мустақилликнинг дастлабки етти йили Тожикистон учун осон кечмади. Бегуноҳ халқ, истибдод даври юки остида эзилгани етмагандек, худбинлик, тор манфаатпарастлик, ҳокимият учун кураш, беқарорлик ва чет таъсирлар гирдобига тушишларнинг жабрини кўп тортди.

Тожикистонда барқарор ва осойишта турмуш барпо этилишидан Ўзбекистон ҳаммадан ҳам кўра манфаатдордир. Ахир, халқимиз бекорга: "Қўшнинг тинч, сен тинч" демаган. Биз фақат ҳамкорлик асосида юртларимизнинг барқарорлигини, халқларимизнинг осойишта ҳаётини ташкил этишимиз мумкин. Буни ҳеч ким, ҳеч қачон унутмаслиги керак.

Биз тожик халқи бошига тушган мусибатларни ўз кулфатимиз деб биламиз, қўлимиздан келганича қардош мамлакат ҳаёти тезроқ изга тушиб кетишига бундан кейин ҳам кўмак, ёрдам беришда ўзимизни аямаймиз.

Тожикистонда тинчлик, биродарлик руҳи қарор топса ва миллий сулҳ ўрнатилса, бу - нафақат тожиклар ва ўзбекларнинг бахту-саодати, порлоқ келажаги учун, ўйлайманки, яқин ва узоқ қўшни халқлар учун ҳам кенг маънода хизмат қилажак.

Мен ишонаман: замонлар ўтар, йиллар ўтар — биз, икки халқ ўзаро ҳурмат ва иззатни сақлаб, албатта, ўзгалар ҳавас қиладиган муносиб ҳаёт қурамиз. Бунга ҳеч кимда, ҳеч қандай шубҳа бўлмасин.

Устод Бадриддин Ҳилолий ўз авлодларига қолдирган ишонч бунга гувоҳдир:

Ба як дам оламиро зинда созем,
В-аз он паски то
абад поянда созем

Яъни:

Бир лаҳза бўлса ҳам шундай олам иморатини яратайлик,
Токи ул абад ул-абад ёдда яшаб қолсин.

Ўзбекистон унда яшовчи тожикларнинг асл ва қадимий Ватани бўлгани каби, Тожикистон ҳам унда истиқомат қилувчи ўзбекларнинг асл ва қадимий Ватанидир. Ўзбекистондаги тожиклар ҳамда Тожикистондаги ўзбекларнинг миллий-маданий равнақи келажагимиз учун муҳим аҳамиятга эга.

Ўзбекистонда Тожикистон кунларининг ўтаётганини ҳам халқларимиз ўртасидаги дўстона ҳамкорлик самараси, абадий дўстлигимиз учун мустаҳкам замин деб биламан.

Дўстони тожики азиз!

Боз мегўям: ба қадамҳоятон ҳасанот, дўстони азиз!

Хуш омадед, бародарони тожикистони!

Ўзбекистон диёрига хуш келибсиз, азиз тожик биродарларимиз!

Ўзбек ва тожик дўстлиги ва ҳамкорлиги абад ул-абад яшасин!

ИНСОН МАЪРИФАТ ВА МАЪНАВИЯТИ БИЛАН УЛУҒДИР

Дунёда тахминан беш миллиард жон бўлса, улар орасидан иккита бир-бирига айнан ўхшаш одамни топиш амри маҳол. Зеро, ҳар бир инсон ўзига хос қиёфа, хусусият, дунёқараш, мақсад ва интилишларга эга. Шу маънода, жамият ҳам ана шундай ранг-баранг, турфа қобилият, характер соҳиби бўлган, катта-кичик орзу-умидлар билан яшайдиган одамларнинг жамулжамидир. Уларнинг бошини қовуштириш, улкан бунёдкорлик ишларига рағбатлантириш, олий мақсадлар йўлида бирлаштириш халқ етакчилари зиммасига тушган оғир ва шарафли вазифадир. Бу эса осон иш эмас...

Йўлбошчимиз Ислом Каримовнинг "Тафаккур" журнали бош муҳаррири саволларига жавобларини ўқир эканман, хаёлимдан ана шу ўйлар кечди.

Шу ўринда Президент олға сурган жамиятимиз ривожининг ҳозирги босқичига доир янгича қараш ва ғояларнинг нечоғли теранлигини таъкидлаш, кундай равшан тарзда баён этилган фикрларни изоҳлашга ҳожат йўқ. Бильакс, ҳар бир фуқаро, барчамиз баҳоли қудрат уларнинг мағзини чақишга, моҳиятини англашга, энг муҳими, ўзимиз учун керакли хулосалар чиқариб олишга ҳаракат қилмоғимиз керак, деб ўйлайман.

Дарҳақиқат, бизнинг барча ҳаракатларимиз, меҳнатимиз, интилишларимиз замирида муайян мақсад ётади. Ўша эзгу мақсад бўлмаса, халқнинг улуғ куч-қудрати — асов дарёга, жамият эса — борар манзили ноаён бошсиз чавандозлар издиҳомига айланиб қолади. Адашмасам, сохта шиорлар пучга чиққан, келажак уфқлари хира тортган, кўринмай қолган шўро салтанатининг сўнгги йилларида шундай вазият юзага келганди. Халқ бошини қаёққа уришини билмай ҳайроналик гирдобига тушиб қолганди. Ҳайриятки, давлатимиз раҳбарининг вазиятни теран ҳис этиши, қатъияти натижасида бу ҳолат узоққа чўзилмади. Биз, **Ўзбекистон ўзига хос тараққиёт йўлидан боради, келажакда буюк давлат бўлади, деган ёруғ мақсадларимизни белгилаб олдик.**

Лекин бу қилинажак ишларнинг ибтидосигина бўлиб, энг қийини, ана шу олий мақсадни ватандошларимиз қалбига сингдириш, уларнинг ҳаёти, фаолияти мазмунига айлантириш эди. Бунинг учун эса, аввало, одамлар тафаккурини эски, ҳукмрон мафкура асоратларидан фориғ этиш, уларга ўзлигини англатиш, риштаи жонида қандай буюк аждодларимиз қони оқаётганини эслатиш, замон талотўпларидан зада кўнглига ҳаётбахш нур киритиш, қаддини тиклаш тақозо қилинарди.

Бу йўлда Президентимиз ташаббуси билан асрларга татигулик ишлар қилинди. Буюк бобокалонимиз Амир Темурнинг музаффар сиймоси тикланди, Баҳоуддин Нақшбанд, Имом ал-Бухорий, Ҳаким ат-Термизий, Улуғбек, Бобур, Чўлпон, Фитрат каби беназир қадриятларимиз халқ бағрига қайтди. Уларнинг ўлмас асарлари, замонлар синовидан ўтган таълимотлари маънавий меросимизни янада бойитди. Халқимиз заковатининг боқий ҳайкаллари — Бухоро ва Хиванинг 2500 йиллиги дунё миқёсида нишонлангани, Самарқандда ўтган "Шарқ тароналари" халқаро мусиқа фестивали садолари ўзбек номини узоқ-узоқларга таратди. Халқимизнинг бағрини кўтарди.

Бу ишларнинг, айниқса, мураккаб ўтиш даври шароитида, мамлакатимизда ислоҳотларни амалга ошириш, нефть, ғалла бўйича қарамликдан қутилиш — иқтисодий мустақиллигимизни таъминлаш баробарида амалга оширилгани алоҳида эътиборга моликдир. Бунга шу йилларда юртимиз қиёфаси бутунлай ўзгарганини, тарихий обидаларимиз қайта таъмирланганини, равон йўллар, улкан кўприклар қурилганини, пойтахтимиз Тошкентда, Самарқанд ва Бухорода "Интерконтиненталь", "Ла-Меридиан", "Афросиёб" каби замон андозаларига мос меҳмонхоналар, кўплаб осмонўпар бинолар бунёд этилганини ҳам қўшсак, тасаввур янада кенгаяди. Асакадаги "ЎзДЭУавто", Бухородаги нефтни қайта ишлаш заводларининг ишга туширилиши эса том маънода афсонанинг ҳақиқатга айланиши бўлди.

Шу йўсин мамлакат ҳаётининг ҳам иқтисодий, ҳам маънавий соҳаларида амалга оширилган тарихий ўзгаришлар жараёнида жамиятимиз мафкураси шакллана борди. Йўлбошчимиз таъбири билан айтганда, **ислоҳотлар ҳаётни, ҳаёт эса одамлар тафаккурини ўзгартирди. Юртдошларимиз қалбида ўз кучига, мамлакатимиз салоҳиятига ишонч туйғулари кучайди.**

Биз бугун жамиятимиз тараққиётидаги ана шу поғонадан, ана шу юксакликдан туриб ўтган кунларимизга назар ташлаймиз, бундан-да ёруғ келажагимизга етишмоқ йўлларини белгилаймиз.

Шу нуқтаи назардан қараганда, Президент журнал саҳифаларидаги фикрлари билан бизнинг олдимизга бамисли бир кўзгу — мезон қўйгандек, эй, юрт фарзандлари, ҳар бирингиз ўзингизни, ўз фаолиятингизни мана шу кўзгуга солинг, ундаги мезонларга нечоғли жавоб бера оласиз? Жавоб бера олмасангиз, ўзингизга яраша хулоса ва сабоқ чиқаринг, деяётгандек туюлди менга.

Гап нима ҳақида кетмоқда?

"Мақсад дегани — халқни, миллатни бирлаштирувчи, йўлга бошловчи бамисоли бир байроқ, дейди Президент. Бу байроқ бутун Ўзбекистон халқининг руҳини, ғурур-ифтихорини, керак бўлса қудратини, орзу-интилишларини мужассамлаштирадиган улуғ кучдир".

Бизнинг энг олий мақсадимиз эса бутун дунёга аён. Бу — халқимизга муносиб турмуш шароити яратиш, мутараққий давлатлар қаторидан ўрин олиш, жаҳон ҳамжамиятида ўзимизга муносиб мавқе эгаллаш, ҳуқуқий-демократик давлат барпо этиш, Ватанимизнинг янада фаровон, озод ва обод бўлмоғига эришмоқдир. Демак, ана шу ғоя, ана шу эзгу мақсад бизнинг қўлимизда бир жозибали байроқ, куч-қудрат манбаи бўлиши лозим.

Кўриб турганингиздек, мақсад бор, у аниқ, эзгу ва олижанобдир. Лекин айтайлик, бир гектар ерни ижарага олиб, пахта етиштираётган деҳқон ёки замонавий самолётлар бунёд этаётган ишчи фақат кун кечириш, бола-чақамни боқиш учунгина меҳнат қилаяпман, дея ўйлаётгани йўқми? Унинг қалбидан олий мақсад жой олганми? У маёқ каби олға чорлаб турган байроқни кўряптими? Менимча, бизнинг мафкурамиз ҳал этиши лозим бўлган масаланинг моҳияти ана шунда. Агар, ўша ишчи ёки деҳқон олий мақсадга етишиш йўлида хизмат қилаётганини ҳис этса, меҳнат унга завқ-шавқ бахш этади, ишида унум бўлади, унинг оғирлигини ҳам сезмайди. Акс ҳолда, яъни мақсад аниқ бўлмаса, меҳнат ҳар қандай инсон учун машаққатли, зерикарли машғулотга айланади.

Ёки **"Ғояга қарши фақат ғоя, фикрга қарши фақат фикр, жаҳолатга қарши фақат маърифат билан баҳсга киришиш, олишиш мумкин"**, дейилади суҳбатда.

Катта ҳаётий тажриба, теран мушоҳада маҳсули бўлган бу фикрни ўқидик. Энди ўзимизга савол беришимиз керак: ҳаётда доимо фикрлар кураши, ғоялар баҳси, яхшилик билан ёмонлик ўртасидаги олишув давом этар экан, юқорида зикр этилган фикрга, нуқтаи назарга бизнинг фаолиятимиз нечоғли мос келмоқда? Маърифатни ҳақиқатан ҳам жаҳолатга қарши курашда қудратли воситага айлантира оляпмизми? Шу саволларга жавоб топишимиз керак. Чунки бунинг аксини яқин ўтмишимизда Наврўзга қарши, миллий урф-одатларимизга қарши кўр-кўрона кураш борган, ҳатто марҳумларга жаноза ўқиш тақиқланган, дошқозонлардаги сумалаклар ағдариб ташланган йилларда кўрган эдик.

Инсон юксак маънавияти ва маърифати билан улуғ ва енгилмасдир. Қаердаки, адолат тамойиллари бузилса, ижтимоий ҳаётда оғишликларга йўл қўйилса, бунга ана шу соҳалардаги камчиликлар оқибати дея қарамоқ керак. Бунга яқинда Қашқадарё вилоятида юзага келган номақбул вазият, Наманганда рўй берган воқеалар ҳам мисол бўла олади.

Айтилганлардан қандай хулоса чиқади?

Ўзбекистон мустақил тараққиёт йўлидан борар экан, миллий давлатчиликнинг, иқтисодий ривожланишнинг мустаҳкам пойдеворини яратиб олди. Иқтисодиётимизда изчил ўсиш жараёни бошланди. Юртдошларимизнинг дунёқараши ўзгарди, истиқлол ғояларига садоқат, Ватанга муҳаббат, умумжаҳоний ва миллий қадриятларга ҳурмат туйғулари қарор топди.

Лекин дунёда ўзгариш ва ривожланиш жараёнлари абадий давом этади. Бу жараёнда бир зум секинлаган, тўхтаган одам, жамият бутунлай орқада қолиб кетиши мумкин. Бу ҳаёт ҳақиқатидир.

Ана шундай вазиятда Президент Ислом Каримов миллатнинг — миллат, халқнинг — халқ бўлишида ҳал қилувчи аҳамият касб этадиган, теран, одамни чуқур ўйлашга даъват қиладиган янги, илғор ғоя ва, таъбир жоиз бўлса, шиорларни ўртага ташлади. Жамиятимиз мафкураси ёрдамида ечилиши лозим бўлган муҳим вазифаларни белгилаб берди. Сиз билан биз, шу жамият аъзоларининг бурчи эса ана шу ғояларни дилимизга жо этиб, ўз меҳнатимизга, фаолиятимизга ушбу мезонлар асосида баҳо бериб, уларга муносиб бўлишга интилмоқдан иборатдир. Бошқача айтганда, **"Куч — билим ва тафаккурда", юксак маънавиятда экан, яна бир бор ўйлаб кўрайлик: иймонимиз нечоғли бут, иродамиз қай даражада собит?** Замон талабларига муносиб бўлиш, фарзандларимизни билимли, маънан баркамол, комрон инсонлар қилиб тарбиялаш борасидаги ишларимиз етарлими? Зеро, эртанги кунини ўйлаган, бир мақсад йўлида бирлашган, ягона Ватанини азиз ва мукаррам билган, унга фидойи бўлган, бир-бирини эъзозлаган, қўллаб-қувватлаган миллатгина кўзлаган ёруғ манзилларига етишга қодирдир. Йўлбошчимиз бизга ана шу ҳақиқатни яна бир карра эслатмоқда...

Аҳмад ХЎЖА, (ЎзА).

ЎЗБЕКИСТОНДА ТОЖИКИСТОН КУНЛАРИ

БИЗ ДЎСТЛИГИМИЗ БИЛАН ҚУДРАТЛИМИЗ

Тожикистон Республикасининг Ўзбекистондаги Фавқулодда ва Мухтор элчиси Тожиддин Мардонов билан суҳбат.

— Элчи жаноблари, айтинг-чи, мана шундай катта байрам кунларида кўнглингиздан қандай туйғулар кечмоқда?

— Биласизми, ҳозир мен ўзгача бир ҳаяжон билан турибман. Аслида, икки азалий дўст халқларнинг ўзаро борди-келдиси одатий ҳол. Чунки биз қадим замонлардан буён ёнма-ён яшаб келаётган халқлармиз. Яхши биласиз, ўтмишда орамизда чегара бўлмаган. Тожикистонда ўзбеклар неча асрлардан буён яшаб келаётган бўлса, Ўзбекистон бағрида ҳам кўплаб тожиклар аҳил, бир оила фарзандлари сифатида фаровон ҳаёт кечиришмоқда. Аслида биз ана шу дўстлигимиз билан қудратлимиз. Бугун ўзбекдан дўсти ёки қариндоши бўлмаган тожикни топиш мушкул бўлганидек, тожикдан дўсти ва қариндоши бўлмаган ўзбекни топиш ҳам қийин.

Юртингизда Тожикистон кунларининг ўтказилишида жуда катта маъно бор.

Тўғри собиқ иттифоқ вақтида ҳам мамлакатингизда Тожикистон адабиёти ва санъати ёки бизнинг юртимизда Ўзбекистон адабиёти ва санъати кунлари бўлган. Бироқ бу гал эса биз озод ва обод юрт — Ўзбекистонга мустақил мамлакат вакиллари сифатида келдик. Ҳақиқатдан ҳам, тарих халқларимизга ўн йилларда, юз йилларда такрорланиши қийин бўлган катта имкон берди. Озодлик қуёши халқларимизнинг қалби ва шуурини ёритди. Ана шундай омон-омон кунларда ўзбек ва тожикнинг бир тану, бир жон бўлиб янада жипслашуви бу аҳамияти беқиёс бўлган ҳаракатдир. Зеро, мустаҳкам дўстликни енга оладиган куч оламда мавжуд эмас.

— Ушбу тадбирнинг аҳамияти беқиёс, шундай эмасми?

— Албатта. Бир ҳафта мобайнида давом этадиган тантаналарда ижодкорлар ижодкорлар билан, санъаткорлар санъаткорлар билан, илм-фан аҳли илм-фан аҳли билан ўзаро мулоқотларда бўладилар. Хушовоз хонандаларимиз куй ва қўшиқларни худди азалдагидек бирга куйлашади. Бу эса халқларимиз қалбига ўзгача руҳ олиб кириши, шубҳасиздир. Бундан ташқари, ушбу саъй-ҳаракатлар қадимий дўстлик алоқаларимизни янги босқичига кўтаришда муҳим ўрин тутади. Қолаверса, Ўзбекистонда ўтказилаётган ана шу Тожикистон кунлари дўстлигимиз ва қардошлигимизнинг чинакам тантанаси сифатида халқимиз хотирасида узоқ вақт эсда қолиб, уларни янги дўст ва таниш орттириши йўлида муносиб хизмат қилажак.

«Халқ сўзи» мухбири Ф. САНАЕВ суҳбатлашди.

СЎЗ — МЕҲМОНЛАРГА

ҚАЛБДАГИ БИРЛИК

Жамшид ИСМОИЛОВ, Тожикистон Республикаси маданият ва ахборот вазирининг муовини:

— Санъат — халқларни бирлаштирадиган кўприк. Санъатни севган, куй-қўшиқдан завқланадиган инсон бировга ёмонликни раво кўрмайди. Бугун биз санъат, маданият ва маънавият аҳли дўст ва қардошларимиз уйи — Ўзбекистонга кўнглимиздаги энг гўзал тилакларни олиб келдик. Оға-ини бир-бирини соғингани каби соғиниб келдик. Бугун Ўзбекистон пойтахтидан бошланган «Тожикистон кунлари», эртага қўшни вилоятларда давом этиши муқаррар.

Шаҳрингизнинг энг гўзал санъат кошоналаридан бири — «Туркистон» саройида «Тожикистон Республикаси мустақиллигининг 7 йиллиги»ни тараннум этувчи расмлар, китоблар кўргазмаси мухлислар билан гавжумлашиб кетди. Айниқса, халқ рассомлари Вафо Назаров, Сабзаали Шарипов, Сухроб Қурбоновлар чизган суратлар ўзбекистонлик мухлисларини топди. Бугун «Туркистон»да бериладиган катта концерт дастурида қардошларимиз севимли ҳофизлар Жўрабек Муродов, Зафар Нозимов, Сурайё Қосимова, Жўрабек Набиев, Давлатманд Холовларнинг барчанинг кўнгил мулкига айланган дилрабо қўшиқларию, Гавҳар Миржумаева, Шарофат Рашидоваларнинг жозибадор рақсларидан баҳраманд бўладилар. Шунингдек, эл севган шоирлар Мўмин Қаноат, Ўлмас Жамол, Фарзоналарнинг янги асарлари шеърият ихлосмандларига манзур бўлиши, шубҳасиз. Тўйга тўёна билан бориш республика кинематографларининг эзгу аъмолидир.

Бу гал ҳам кино мухлислари тожик кино ижодкорларининг «Судхўрнинг ўлими», Рудакий ҳаёти ва ижодини тараннум этувчи «Шоир тақдири» каби ўнлаб энг сара фильмларидан баҳраманд бўлишлари, муқаррар.

Ишончимиз комилки, Ўзбекистондаги ҳар бир кунимиз чинакам байрамдек ўтади. Бунга қардош дўстларимиз юзидаги очиқчеҳралик, меҳмондўстлик, хушкайфият гувоҳлик бериб турибди.

Мўсо ДИНОРШОЕВ, Тожикистон Фанлар академиясининг вице президенти:

— Тошкентга сўнгги бор келганимга ҳам 12 йил бўлипти. Истиқлолдан кейинги мустақил Ўзбекистоннинг пойтахтига биринчи бор ташриф буюришим. Тошкентнинг бугунги гўзал қиёфаси бизни маҳлиё этди.

Ўзбекистондаги юксалишлардан яқин дўст, жонажон қўшни сифатида фахрланамиз. Ўтган йили Братиславада бўлган симпозиумда Ўзбекистондаги иқтисодий юксалишлар ҳақида илиқ фикрларни эшитгандим. Ўшанда ҳамиша юрагимга яқин бу шаҳарни кўргим келган эди. Мана, ўша орзуимга етдим.

Мустақилликка эришган дастлабки пайтдаёқ Ўзбекистон Президенти «Янги уй қурмай туриб, эскисини бузмайдилар» деган ҳикматли сўзни айтган эди. Бугун биз Ўзбекистонда янги, муҳташам қаср, мустақиллик қасри қурилаётганига гувоҳ бўлиб турибмиз. Истагимиз бу қасрлар абадий турсин. Яхшиликка, эзгуликка хизмат қилсин. Халқларимизнинг дўстлиги, қуда-андачилиги давом этсин. Ёлғиз отнинг чанги чиқмас, деган нақл бор. Бирлашсак, аҳил бўлсак дунё халқлари орасида ўзимизнинг ўрнимиз бўлади.

Мазхабшо МУҲАББАТШОЕВ, Маданият ва ахборот вазирлиги ходими:

— Менинг бобом ҳам, отам ҳам Тошкентда таҳсил олган. Шу боис бу шаҳар кўнглимга жон қадар яқиндир.

Дўстларимиз, ҳамкасбларимизнинг жуда кўпчилиги Тошкентда таҳсил олган. Мустақилликка эришганимиздан кейин бир нарсани кузатдим. Айнан мана шу Тошкентда таҳсил олган дўстларимиз миллий анъаналарни пухта билиши билан ажралиб туради.

Бугун биз юртингизга ташриф буюриб, янги Ўзбекистонни кашф этдик. Бу биз учун жуда муҳим ташриф бўлди. Ўзбекистондаги ютуқлар бизни беҳад мамнун этди. Навоий ва Жомий боболарнинг дўстлиги ҳар икки миллат фарзандларига гўзал ибратдир.

Биз ҳаётий тажрибамиздан хулоса қилиб, бир нарсани такрор ва такрор айтгимиз келади: Ўзбекистонда жамики ютуқларнинг сабабчиси тинчлик-осойишталикдир. Тинчлик, саломатлик, омонлик ҳамиша ҳар инсонга, ҳар бир хонадонга, ҳар бир юртга насиб этсин. Балхийда бир ҳикматона сўз бор: **«Бир тилда гаплашгандан бирлик афзалроқдир».** Ана шу дилдаги, юракдаги бирлик халқларимизга ҳамроҳ бўлсин.

Давлатманд ХОЛОВ, Тожикистон халқ артисти:

— Тошкентга тез-тез келиб тураман. Репертуаримиздаги ўзбекча, тожикча қўшиқларни бу ерда ҳам севиб тинглашади. «Фалак» номли этнографик ансамблимиз ҳақида эшитгандирсиз, балки. Биз халқ оғзаки ижоди намуналарини севиб куйлаймиз. Ансамблимизни оилавий ансамбль деса бўлади. Ўлмас Жамолнинг шеърларига басталанган қўшиқларимизнинг Тошкентда мухлислари жуда кўп.

Ўзбек халқи қўшиқсевар, санъатни нозик тушунадиган, санъаткорни эъзозлайдиган халқ. Тошкент билан, меҳмондўст, меҳмоннавоз ўзбек халқи билан учрашув доимо бизга яхши кайфият ва илҳом бахш этади.

Муҳаббат ҲУСНИДДИН қизи ёзиб олди.

Қардошлик туйғуси

КЎНГИЛ — КЎНГИЛДАН БАҲРА ОЛАР

Бўстонлиқда бўлганмисиз? Бир чеккаси сервиқор Тянь-Шань тизма тоғларига туташиб кетган ушбу сўлим маскан ўзининг бетакрор табиати, яшил манзаралари билан ҳар қандай кишини мафтун этади. Унинг «Ўзбекистон Швейцарияси», дея таърифланиши бежиз эмас. Мустақиллик — бўстонлиқликлар ҳаётида ҳам сезиларли из қолдирди. Айни кунда бу ерда 145 мингдан зиёд аҳоли яшаб, меҳнат қилмоқда. Улар турли миллат ва элат вакилларидир.

Туман ҳокимининг ўринбосари Қурвонтой КАРИМБЕРДИЕВ ўзбек ҳамда тожик халқлари ўртасида қарор топган азалий дўстлик, биродарлик, қон-қардошлик муносабатлари ҳақида қуйидагича ҳикоя қилади:

— Тарихдан маълумки, Туронзамин асрлар давомида турли миллат ва элатлар учун ўзига хос бешик вазифасини ўтаган. Ҳозир ҳам шундай. Қадим аждодларимиз, ота-боболаримизнинг қон-қардошлик бобидаги ўлмас анъаналари билан ҳар қанча фахрлансак арзийди. Сирасини айтганда, халқларимиз ўртасидаги дўстлик ва қардошликнинг маънавий илдизлари чуқур. Гарчанд уларнинг тили бошқа-бошқа бўлсада, диллари ва интилишлари бир, тақдирлари муштарак, манфаатлари ўзаро уйғунлашиб кетган.

Узоққа бормайлик. Туманимизни аҳил ва қудратли байналмилал оилага қиёсласа арзийди. Ана шу қардошлик оиласида тожик биродарларимизнинг ўз ўрни бор. Бугунги кунда улар халқ хўжалигининг турли соҳаларида фаолият кўрсатиб, ислоҳотларни чуқурлаштириш, турмуш фаровонлигини ошириш, мустақилликни мустаҳкамлаш йўлида астойдил меҳнат қилмоқдалар. Туманимиз боғдорчилик, ғаллачилик, полизчилик, пиллачилик ҳамда чорвачиликка ихтисослашган. Биз асосан Тошкент ва Чирчиқ шаҳарлари аҳолисини мева-сабзавот маҳсулотлари билан таъминлаймиз. Давлатга 38 тонна пилла етказиб берилиб, бу борадаги режа тўлиқ адо этилди. Ёз ноз-неъматлари аҳоли дастурхонини безамоқда. Ҳадемай ғалла ўрим-йиғимига киришишни мўлжаллаб турибмиз. Барча техникалар мавсумга тахт.

Ана шу каби меҳнат ютуқларида тожик биродарларимизнинг ҳиссаси оз эмас, албатта. Хусусан, истиқлолдан сўнг уларнинг онг-тафаккурида, маданий турмуш тарзида туб ўзгаришлар юз берди. Туманда анчагина тожик мактаблари бор. Икки халқ ўртасида қиз олиб қиз бериш, қуда-андачилик анъаналари давом этмоқда. Ўзбек оиласига тожик, тожик хонадонига ўзбек санамининг келин бўлиб тушиши ҳеч кимни ажаблантирмайди. Қувонч ҳам, ташвиш ҳам ўртада. Туманимиз ҳудудидан Чотқол, Кўксув, Псков дарёлари оқиб ўтади. Бир қирғоқда ўзбек, иккинчи қирғоқда эса тожик хонадонлари. Таъбир жоиз бўлса, ҳароратли қалблар ана шу қирғоқларни туташтириб турувчи мустаҳкам «кўприк»дир. Зеро, дўстлик ва биродарликдан қудратлироқ куч борми дунёда!

Биз адолатли демократик жамият сари бораяпмиз. Мамлакатимиз Конституциясига мувофиқ, ижтимоий ҳаёт пойдеворини барпо этишда барча миллат ва элатлар тенг ҳуқуққа эгадир. Янги давр, янги шароит туман ҳудудида истиқомат қилаётган 20 мингга яқин тожиклар учун ҳам беқиёс имкониятлар эшигини очди. Улар бундан руҳланиб, тадбиркорликни ривожлантириш, ички бозорни кенг истеъмол моллари билан тўлдириш йўлида катта саъй-ҳаракат кўрсатишаяпти. Фикримизга мисоллар кўп. Айни кунда Бурчмулла, Янгиқўрғон, Юсуфхона, Полвонак, Яккатут, Майдонтол, Чакак, Боғистон, Нанай, Псков ва бошқа қишлоқларда ўнлаб кичик цехлар, хусусий корхоналар фаолият кўрсатмоқда. Бу жойларда асосан маҳаллий тожиклар меҳнат қилиб, эл бойлигига бойлик қўшаяптилар.

Кези келганда айтишим керак: ўзим ҳам ана шу миллатнинг бир вакилиман. Бўстонлиқ туғилган масканим бўлса, Ўзбекистон ардоқли Ватанимдир. Шу заминда вояга етдим, ўқидим, туп қўйиб палак ёздим. Ўзбекларнинг оққўнгил ва меҳнатсеварлиги, бағрикенглиги олдида бош эгиб таъзим қилса арзийди. Жаҳонга донғи кетган мустақил юрт фуқароси бўлганлигимдан ҳақли равишда фахрланаман. Зотан, дўстлик ва қон-қардошлик масофа билмайди. Халқларимиз қалбида ана шу муқаддас туйғу устувор экан, ҳаётимиз янада равнақ топиши, келажагимиз порлоқ бўлиши, муқаррар.

«Халқ сўзи» мухбири Носир ТОШЕВ ёзиб олди.

НАЗАРМАТ

ДЎСТ УЙИДА МУШОИРА

Ховос билан Ўратепа орасида бир чаман,
Қадим эди Мирзачўлнинг бу гўшаси, қоқ маскан.
Бунда Фарҳод эртагини яратганлар изи бор,
Бунда Жомий, Навоию, Рудакийлар сўзи бор.
Бунда Фурқат, Муқимий, Асирийлар дарди бор,
Бунда Ғафур, Турсунзода дил куйлари, фарди бор.
Бунда янграр Жавҳарию, Аминзода достони,
Бунда унган Раҳим Жалил, Аширматлар армони.
Уфқ кучган Зафарobод номли янги бўстонлар,
Қўшиқ кучган азми кори синган марди майдонлар.
Бу чўл кўрку оролигин мардлар айлаган пойдор,
Ошиқ бўлиб келган булбул, мангу яшил гулбаҳор.
Чирой очган ҳар бир ғунча чўлқуварлар ардоғи,
Гаштли эрур давраларда мушоира, шеър чоғи.
Дўст уйига ҳавас билан келдик гулгун паллада,
Борар мардлик баҳор бўлиб юртда, дашту, далада.
Сеп танлайди бунда замин эртак сўзлаб сеҳридан,
Турфа гуллар нур таратар қардош эллар меҳридан.

СУРАТЛАРДА: Тожикистон кунлари қатнашчилари. В. ПОРТНОВ олган суратлар.

---

1 июль — Ўзбек сўми муомалага киритилган кун

ЎЗБЕКНИНГ ЯНА БИР ПАҲЛАВОНИ

Умр ўтаётганини фарзандлар камолга етаётганини кўрганда ҳис қиламиз.

Мана, кўз очиб-юмгунча ўзбекнинг яна бир фарзанди тўрт ёшга тўлиб қолибди.

1994 йил 1 июль куни мустақиллигимизнинг яна бир белгиси — Ўзбек сўми муомалага киритилган эди.

Миллий валюта ҳам Герб, Байроқ, Мадҳия сингари ҳар бир давлатнинг қиёфасини белгилайдиган рамздир.

...Юрт истило қилинганидан, айниқса, 1917 йилги тўнтаришдан кейин жуда кўп бойлигимиз, қадриятларимиз, не-не буюк алломаларимиздан жудо бўлдик. Пулимиз ҳам қувғинга учраб, унинг ўрнини босқинчи рубль эгаллади.

Мустақиллик шарофати билан барча қадриятларимиз тикланди, ҳатто номи қувғинга учраган буюк аждодларимиз қайтиб келди.

Энди навбат ҳазрати Сўмники эди.

Ҳазрати Сўм ўзини иззат қиладиган ҳар қандай ориятли зот сингари "йўл тутди", яъни рублдан озод бўлган майдонда вазият қандай эканини аниқлаш, бу майдонни тозалаб, ўзига муносиб жой ҳозирлаш учун дастлаб "элчи"си — сўм-купонни юборди. Сўм-купон унинг топшириғини сидқидилдан адо этди — вазиятни ўрганди, майдонни рубль ва унинг таъсиридан тозалади, хуллас, ҳазрати Сўмнинг "тахт"ини тайёрлаб қўйди.

Ана шундан сўнг...

Ана шундан сўнг тантанали вазиятда ҳазрати Сўм кириб келдилар.

Уни қандай қувонч билан кутиб олганимиз барчанинг эсида бўлса керак.

...Мустақилликнинг дастлабки кунлариданоқ Ўзбекистоннинг барча жабҳадаги қадами мисли кўрилмаган даражада дадил бўлганини биламиз. "Бола бошидан", деганларидек, ҳазрати Сўм ҳам, ҳали ёш бўлишига қарамай, дадил қадам ташлай бошлади: энг "оғир вазнли" доллар, бошқа мана-ман деган "полвон" валюталар каби шоҳсупадан ўзига хос ўрин эгаллаб олди.

Бутун дунёда валюталарнинг бир-бирига муносабати ўзгариб туради. Пул қадрсизланиши ҳам ҳеч ким инкор қилолмайдиган, олдини ҳам ололмайдиган ҳодиса — иқтисодиётнинг қонунидир. Бироқ, кундан-кунга мустаҳкамланиб бораётган мамлакатимиз иқтисодиёти "машинасини юргизиб" турган Сўмимизнинг қуввати, нуфузи тобора ошиб бораверишига шубҳа йўқ.

Чунки унинг "фаолияти" Ўзбекистонимизда амалга оширилаётган ишлар, истиқболда кўзланган мақсадларга монанд бўлади.

Чунки Сўмимиз ўзбекнинг Сўми, Ўзбекистоннинг Сўми! Бинобарин, бошқача бўлиши мумкин эмас!

Таваллуд кунингиз муборак бўлсин, ҳазрати Сўмимиз! Қадамингиз бундан кейин ҳам қутлуғ ва дадил бўлаверсин!

М. ХЎЖАЕВ, ЎзА шарҳловчиси.

ИСРОИЛ ВАЗИРИ МАМЛАКАТИМИЗДА

Мамлакатимизга ташриф буюрган Исроил Давлати саноат ва савдо вазири Н.Шаранский бошчилигидаги делегация аъзолари Ўзбекистон Ташқи иқтисодий алоқалар вазирлигида бўлди.

Вазир Э.Ғаниев меҳмонларни Ўзбекистон иқтисодиётида амалга оширилаётган ислоҳотлар ва уларнинг натижалари билан таништирар экан, иқтисодий ҳамкорликни чуқурлаштириш ҳар икки томон учун бирдай манфаатли эканини таъкидлади. Мамлакатимизда хорижий сармоядорлар учун яратилган қулай шарт-шароитлар ҳақида алоҳида тўхталди. Хорижий сармояларнинг Ўзбекистон иқтисодиётини ривожлантиришда катта аҳамиятга эга эканлигини эътиборга олган мамлакат раҳбарияти жалб қилинган сармояларнинг самарадорлигини ошириш бўйича тадбирлар тизимини ишлаб чиққанини қайд этди.

Учрашувда Ўзбекистон билан Исроил Давлати ўртасида савдо-иқтисодий алоқаларни янада ривожлантириш билан боғлиқ масалалар юзасидан ўзаро фикр алмашилди.

Шу куни мазкур делегация аъзолари Ўзбекистон Почта ва телекоммуникациялар агентлигида ҳам бўлишди.

Агентлик Бош директори А. Жўрабоев меҳмонларга мамлакатимиз почта ва телекоммуникация тизимида қўлга киритилаётган муваффақиятлар, соҳада юз бераётган кенг кўламли ўзгаришлар ҳақида сўзлади. Шунингдек, тармоқни замонавий техника билан жиҳозлаш, соҳа тизимини жаҳон андозаларига мос равишда шакллантириш ҳамда унга хорижий сармоя жалб қилиш борасида амалга оширилаётган ишларга атрофлича тўхталди. Учрашувда Ўзбекистон билан Исроил ўртасида почта ва телекоммуникация бўйича ўзаро ҳамкорлик муносабатлари тобора ривож топиб бораётгани қайд этилди.

Мулоқот чоғида томонлар икки мамлакат ўртасида почта ва телекоммуникация соҳасида ўзаро ҳамкорлик алоқаларининг истиқболли йўналишлари хусусида фикрлашиб олдилар.

Музокараларда Исроил Давлатининг Ўзбекистондаги Фавқулодда ва Мухтор элчиси Ноаҳ Гал-Гендлер иштирок этди.

(ЎзА)

БОЖХОНА ПОСТЛАРИ ОЛИБ ТАШЛАНДИ

Ўзбекистон ва Қозоғистон божхона қўмиталари раҳбарларининг Тошкентда бўлиб ўтган учрашувида идоралараро ҳамкорликни янада ривожлантириш, томонлар ўртасидаги ўзаро муносабатларни янада яхшилашни кўзда тутувчи ҳужжат имзоланган эди. Унга биноан, Ўзбекистон ҳудудидан Еттисой — Чордара йўналишида ўтган 24,5 километрли автомобиль йўли Қозоғистон Республикасига 10 йил муддатга, Қозоғистон ҳудудидан Тошкент — Термиз йўналишида ўтувчи 24 километрли йўл Ўзбекистон Республикасига шунча муддатга фойдаланиш учун берилди.

Куни кеча Ўзбекистон ва Қозоғистон ўртасидаги алоқаларнинг ривожланишига хизмат қиладиган яна бир муҳим воқеа юз берди. Жиззах вилоятининг Фориш тумани чегарасидаги икки давлатнинг "Тўғон" ҳамда "Арнасой" божхона постлари олиб ташланди. Шу муносабат билан ўтказилган йиғилишда икки мамлакат божхона хизмати ходимлари, жамоатчилик вакиллари иштирок этди. Сўзга чиққанлар постларнинг олиб ташланиши тарихий илдизлари, анъана ва урф-одатлари муштарак бўлган икки қардош халқ манфаатларига хизмат қилишини таъкидладилар.

Йўлчи ЖЎРА, ЎзА мухбири.

Президентимиз Ислом Каримов халқ депутатлари Қашқадарё вилояти кенгашининг навбатдан ташқари сессиясида сўзлаган нутқида ўнлаб муаммолар қаторида турмушимизда катта-кичик лавозимларга раҳбарлар тайинлашда учраётган таниш-билишчилик, қариндош-уруғчилик, ошна-оғайнигарчилик, гуруҳбозлик каби иллатларнинг олдини олиш, жамоатчилик фикрини бунга жалб этиш, соғлом муҳит яратиш масаласига ҳам кескин тўхталди.

Журналист текшируви

СУВНИ ЛОЙҚАЛАТАЁТГАН КИМ

Юртбошимиз аччиқ ҳақиқатни айтди. «Бир гуруҳ иккинчи гуруҳ устидан, иккинчи гуруҳ биринчи гуруҳ устидан ёзади... Ким кимнинг жияни, ким кимнинг поччаси, қайси лавозимга ким ўтиради-ю, ким вазифасиз кўчада қолади – гуруҳларни фақат шу нарса қизиқтиради». Ҳақиқатдан ҳам гуруҳбозлик, қилдан қийиқ қидиришлар ҳаётда кўп учрайди. Бундай иллатлар, бизни асосий мақсаддан – халқ дарди, ташвиши билан яшашдек эзгу ишдан чалғитади, носоғлом муҳитни вужудга келтиради. Бундай ғаразли хатти-ҳаракатларни амалга оширишда матбуотдан ҳам фойдаланишга уринадилар. Оддий, соддадил кишилар номидан иш кўриш бировнинг устидан аризалар уюштириш, номига доғ тушириш – уларнинг иш услуби шундай.

Мана бир мисол:

Самарқандда, аниқроғи, Жомбой туманида «Жомбой дон маҳсулотлари» очиқ турдаги ҳиссадорлик жамияти бор. У вилоятда йирик саноат корхоналаридан ҳисобланади – саккиз юз нафардан зиёд киши меҳнат қилади. Ана шу корхонага 1996 йил ноябрь ойидан бери Я. Султонов раҳбарлик қилади.

Ушбу корхона 1995 йил март ойидан очиқ турдаги ҳиссадорлик жамиятига айлантирилган, 176 млн. 612 минг сўмлик акция чиқарилган. Корхонанинг 1114 нафар акциядори бор, шундан 862 нафари ишчи. Ҳиссадорлар 1995 йили ҳар минг сўмлик акцияга 266 сўм, 1996 йили 279 сўм, 1997 йили 248 сўмдан дивиденд олдилар. Ҳар яхшида бир «аммо» бор, ҳар ёмонда – бир «лекин» деганларидек, корхона баҳоли қудрат ишлаб турибди.

Аммо «Ўзбекистон овози» газетасида (10 февраль, 1998 йил) ушбу корхона хусусида, тўғрироғи раҳбари ҳақида «Фудбол-мудболингни билмайман» сарлавҳали танқидий мақола босилди. Мақола ўринлимиди? Вилоят жисмоний тарбия ва спорт қўмитаси, вилоят футбол федерациясининг маълум қилишича, корхона 1997 йили вилоятда футболни ривожлантириш учун ҳомий сифатида 3 млн. 772 минг сўмдан ортиқ маблағ сарфлаган. Бундай ҳимматли бўлиш ҳамманинг қўлидан келадими? Корхона маъмурияти жим ўтирмади албатта, асаб бузишлар, асосий ишдан чалғишлар бўлди.

Буниси ҳолва экан. Сув тиний деганда яна бир лойқаланди.

«Халқ сўзи» газетасининг шу йил 14 апрель сонида корхона ишчиларининг «Акция бор, дивиденд йўқ» сарлавҳали шикоят хати босилди. Унда корхонада акцияларни сотиш, дивиденд тўлаш масаласида адолат мезонлари бузилаётгани, ойлик маошлари ўз вақтида берилмаётгани, акциядорлар йиғилишлари ёпиқ ҳолда ўтказилаётгани ҳақида ёзилган эди.

Ҳақиқий можаро шундан сўнг бошланди. Орадан бир оз вақт ўтгач, таҳририят шикоят хатидаги имзолар билан «Биз бундай шикоят хати ёзмаганмиз, хатга имзо ҳам чекмаганмиз», деган мазмунда хатлар олди. Кўп ўтмай, телефакс орқали олтита ишчи имзо чеккан яна бир хат келди. Унда «газетада мақола босилиб чиққач, корхона раҳбарлари бизни сиқувга олиб, ситам кўрсатиб, шикоят хати ёзмаганмиз деган мазмунда тилхат ёздириб олишди» деган юқоридаги хатларни инкор этувчи сўзлар ёзилганди.

Бу орада Жомбой тумани ҳокимининг ўринбосари Р. Очиловнинг имзоси билан танқидий мақола юзасидан жавоб хати ҳам келди. Унда қуйидаги жумлаларни ўқиш мумкин: «Корхона ишчилари М. Пирматов, У. Назаров, У. Муҳаммадиев ва бошқалар билан суҳбат ўтказганимизда улар ҳеч қанақа шикоят хати ёзмаганликларини, улар номидан номаълум шахс ёзганлигини айтишди. Бу ҳақда тушунтириш хати ҳам ёзиб беришди. Ҳужжатлар текширилиб кўрилганда, улар акцияларига дивидендларни ўз вақтида олганликлари аниқланди».

Булар газетада босилган шикоят хати юзасидан таҳририятга келган хатларнинг ҳаммаси эмас, яна ҳиссадорлик жамияти кузатув кенгаши йиғилишининг баённомаси, махсус хати ҳам таҳририятга келиб тушди. Буларда ҳам танқидий мақола ўринсизлиги, ишчилар ундан бехабарлиги баён этилиб, газетага фактлари ўрганилмаган , текширилмаган, аноним хатни босган деган айб қўйилади.

Дарвоқе, бизнинг қўлимизда шикоят хатини таҳририятга олиб келиб топширган республика Оммавий ахборот воситаларини демократлаштириш ва қўллаб-қувватлаш ижтимоий-сиёсий жамғармаси Самарқанд вилояти бўлими раисининг ўринбосари Л. Мамасолиевнинг тушунтириш хати ҳам бор. У хатни таҳририятга етказганини тан олиб ёзган. Унинг тушунтириш хатида шундай жумлалар бор: «Хат газетада чоп этилганидан сўнг, ҳиссадорлик уюшмасининг раиси Я. Султонов хат муаллифларидан уч-тўрт нафарига тазйиқ ўтказиб, қўрқитиб «хатни биз ёзганимиз йўқ» деган маънода тушунтириш хати ёздириб олган. Худди шу маънода ишчилар менга тушунтириш хати ёзиб беришди. Бу хатлар менда сақланаяпти.

Хатнинг газетангизда мен орқали чоп этилишига келсак, ишчи-хизматчилар кўплаб ташкилот ва матбуот нашрларига ўз ҳақ-ҳуқуқларини талаб қилиб, мурожаат қилганлиги ва матбуотдан жўяли жавоб ололмаганликларини билдириб, мурожаат қилишди. Шунда улар ёзган хатни мен «Халқ сўзи» таҳририятига етказдим. Ишчи-хизматчиларнинг ҳақли талаби газета саҳифасида чоп этилишини иқтидорли журналист Норқобил Жалилдан илтимос қилдим».

Бу ҳужжатларни ўқиб гангиб қолиш мумкин. Ким ҳақ-у, ким ноҳақ? Буни аниқлаш учун ўнлаб саволларга жавоб топиш, вазиятни чуқур таҳлил этиш керак.

Биз вилоят ҳокимлигининг масъул ходимлари билан ҳамкорликда ҳужжатларни ўргандик. Шикоят хатида имзоси бор (18 имзо) ишчилар билан учрашиб суҳбатлашдик.

Олдинига кичкина йиғилиш ўтказдик. Маълум бўлдики, ишчилар акция ҳақида тўлиқ тушунчага эга эмаслар, ўз ҳақ-ҳуқуқларини ҳам яхши билишмайди. Биздан мажлис охирлаб қолгандагина ҳужжат кўрсатишни сўрашди.

Табиийки, савол-жавоблар қўлимиздаги ҳужжатлар, даъволар асосида бўлди. Ишчиларга қуйидаги саволларни бердик:

Л. Мамасолиевни танийсизми? (Бу саволни беришимизнинг боиси, ишчилар унга ҳақиқатдан ҳам мурожаат қилишганми, йўқми, шуни ойдинлаштириш эди).

Шикоят хатидаги имзо сизникими, сизники бўлса, раҳбарият томонидан тазйиқ бўлдими?

Акциянгизга дивиденд олаяпсизми?

Ойлик маошлар вақтида берилаяптими?

Бу саволларга ишчилардан қуйидагича жавоб олдик:

Р. БОЛТАЕВ:

– Бу кишини танимайман. Шикоят хатидан хабарим бор. Имзо меники, лекин биз ойлик маошимиз кам деб ёзгандик. Аммо матнни ўқимасдан имзо қўйганман. Матн ручкада ёзилганди, шуниси эсимда. (Изоҳ: таҳририятга келган хат машинкада босилган). Эллик минг сўмлик акциям бор, дивиденд олаяпмиз. Лекин қўлимизга олганимиз йўқ. Чунки 40 минг сўмлик акцияни қарзга олганман, шунга дивиденддан ушлаб қолишаяпти. Олдинги ойларга маош олганман. Биз «Ўздонмаҳсулот» корпорациясига ойликни ошириш масаласида ёзган эдик. 280 киши қўл қўйганди. Лекин шу масала ҳал бўлмаса, бошқа жойга ёзамиз деб айтганмиз. Шуни ҳам айтай, акция ҳақида тушунчага ҳам эга эмасмиз. Қанча дивиденд чиқаяпти, буни ҳам билмаймиз.

К. ОЧИЛОВ:

– Л. Мамасолиевни танимайман. Ҳозир кўраяпман. Шикоят хатини билмадиму, мен бир қоғозга қўл қўйганман. Ручкада ёзилганди, ойлик камлиги учун дейишганига қўл қўйгандим. Имзо меники, қараганим ҳам йўқ, матнга имзо қўявердим. 28 та акциям бор. Қарзимни тўлаб бўлдим. Энди дивидендни қўлимга оламан, келажакда кўрамиз... Ойлик маошни олаяпман.

Д. РЎЗИЕВ:

– Бу киши билан боя танишдик. Хат ручка билан ёзилганди. Қўл қўйишга мажбур бўлиб қолдик. Мазмуни билан таништиришди, кимнинг ойлиги кам бўлса, имзо чексин, ёрдам берамиз дейишди. Имзо меникимас, йўқ. Ёлғон гап кетмайди. Қўлёзмада эди, икки варақка қўл қўйганман, бунгамас. 43ми, 45 минг сўмлик акциям бор. Дивидендданми, ойликданми қарзга ушлаб қолишаяпти. Акцияни мажбуран беришган. Оласан, деб туриб олишди, олмасанг ишдан кетасан, дейишди.

Б. НИЁЗОВ:

– Буларни танимайман. Таҳририятга ёзилган хатдан хабарим йўқ. Ишчи кишиман, қўл қўй дейишди, имзо чекканман. 22 акциям бор, қарздан қутулдим. Дивидендни энди қўлга оламан. Ойликни вақтида оляпмиз.

Х. ҒОЙИБНАЗАРОВ:

– Бу кишини танимайман. Имзо меники, лекин бунақа ёзувлар йўқ эди, тоза қоғозга қўл қўйганман. Раҳбарият тазйиқ ўтказаяпти, деган мазмундаги хатда ҳам менинг имзом бор. Бўйнимга оламан, имзо меники. Ўқимасдан қўл қўйганман, лекин бундай гап бўлгани йўқ.

М. ПИРМАТОВ:

– Мамасолиевни танимайман. Таҳририятга хат ёзилганини эшитганман. Кўпчилик бир қоғозга қўл қўйишаётган экан, мени ҳам чақиришди. Қандай мазмунда билмадим. Қатор фамилиялар бор экан, шунга қўл қўйдим. Имзо меникимас, балки меникидир, қўл қўйганман. Ойлик кам дейишганди. Шикоят хати ёзмаганман деб эътироз хати ёзганман. Чунки, дивиденд олаяпмиз, ойлик ҳам. Ҳеч ким сиқувга олиб, ёздиргани йўқ.

Ф. НОРҚУЛОВ:

– Буларни танимайман. Имзо меники, ойлик масаласида, қўл қўй дейишди. Акцияларим бор, дивиденд, ойлик олаяпман. Газетага шикоят ёзилганидан хабарим йўқ.

А. ХУДОЙҚУЛОВ:

– Бу киши билан таниш эмасман. Ўқиб кўрмай имзо чекканман. Мазмунини билмайман. Дивидендни қарзга ушлаб қолишаяпти.

Биз билан суҳбатда У. Назаров, Ў. Муҳаммадиев, Ў. Бўриев, Н. Калонов, Д. Ниёзов, Н. Анкасович, А. Эргашевлар ҳам Л. Мамасолиевни танимасликларини, имзо ўзлариники, лекин шикоят хатининг мазмуни билан танишмаганликларини, раҳбарият сиқувга олаяпти деган хатга ҳам ўқимасдан қўл қўйишганини, лекин тазйиқ бўлмасада, ишдан кетишдан қўрқиб, шикоят ёзмаганман деб хат йўллашганини, дивиденд ва иш ҳақини вақтида олишаётганини эътироф этишди. Улар кўпроқ ойлик маошларининг камлиги, акциядорлар йиғилишига барча акциядорларни киритишмагани ҳақида гапиришди.

Суҳбатдан кўринадики, ишчилар шикоят хатини таҳририятга етказиб берган Л. Мамасолиевни танимас эканлар. Демак, Л. Мамасолиев ўз тушунтириш хатида ёзганидек, шикоят хатига имзо чекканлар унга бевосита арзи ҳол қилиб мурожаат қилишмаган. Л. Мамасолиевнинг гапидан маълум бўлишича, аслида унга шикоят хатини Шодиёр Аҳмедов деган шахс берган. Л. Мамасолиев матбуот ҳақидаги қонунлардан бохабар бўла туриб, бунинг устига, шу соҳада масъул лавозимда ишлаб туриб, хатдаги фактлар тўғри ёки нотўғрилиги ҳақида ўйлаб ҳам кўрмаган. У журналист сифатида шикоят хатини жойида текширишга, зарурат бўлса ўзи мақола ёзишга ҳақли эди-ку. У негадир ўзидан ҳам кўра Ш. Аҳмедовга ишонган. Нима учун? Буниси фақат Л. Мамасолиевнинг ўзига аён...

ИЗОҲ:

Ҳақиқатдан ҳам, шикоят хати имзо чеккан муаллифлар томонидан ёзилмаган бўлиши мумкин-ку. Ишчилар биз билан суҳбатда аслида маош масаласида «Ўздонмаҳсулот» корпорациясига хат ёзишганини таъкидлашди. Таҳририятга келган хатнинг матнига эътибор қиладиган бўлсак, журналистик маҳорат сезилиб турибди. Хат ёзув машинкасида кўчирилган, муаллифлар кейинчалик битта ручкада имзо чекишган. Имзолар қайсидир йўллар билан қоғозга туширилган бўлиши ҳам мумкин. Уларнинг яшаш жойлари кўрсатилмаган. Хуллас, ҳушёрроқ қаралса, шубҳаланишга арзигулик жойлари бор. Бундай пайтда қандай йўл тутиш кераклигини, шикоят билан ишлаш қонун-қоидаларини ҳар бир журналист яхши билади. Хатога йўл қўйган тақдирда оқибати қандай бўлишини ҳам яхши тушунади.

Шодиёр Аҳмедов билан суҳбатимиз масалага бироз ойдинлик киритгандек бўлди:

– Л. Мамасолиевга хатни сиз олиб бориб бердингизми?

– Ҳа, мен бердим. Бу кишини танийман, салом-алик қилиб юрамиз.

– Имзо чекканлар хат мазмунидан хабарим йўқ, дейишаяпти-ку.

– Матнни билмадим-у, акционерлар йиғилишида корпорацияга хат ёзилди. 300 та одам қўл қўйди. Корпорацияга кетган у хат.

–Бу хатга ҳам имзо қўйишганми, улар?

– Бу бошқа хат. Йигитлар мендан илтимос қилишди. Танишинг бўлса, уёқ-буёқ, анави қил дейишди. Мен бу кишига олиб бориб бердим. Матнни ким тайёрлаган, билмайман.

– Сиз ҳам ишчимисиз?

– Ишчи эдим, «незачто» ишдан чиқариб юборган мени. Бир ярим йилдан бери бекор юрибман. Ҳужжатларим шу ерда, институтда ўқийман, 6-курсда. Нима учун мени бу ердан ишдан ҳайдайди? Тўғрими? Аризаям ёздиргани йўқ, омбор мудири бўлиб ишлардим. У ерда иш кетмаётганлиги учун уйда ўтирган эдим, чақириб, нарсаларингни топшир, дейишди. Топшириб, ариза ёзиб, бошқа иш сўраб директор олдига кирдим. Мумкинми, десам «Йўқ!» деди. Шундан бери ишсиз юрибман.

Мендан тайёр шикоят хатини танишингиз бўлса олиб бориб беринг, деб илтимос қилишди. Хўп, дедим. Мен ҳам аламзадаман, яхши ниятда ўқиётган бўлсам... Фамилиям Аҳмедов бўлса, олдинги директорнинг акасининг ўғли бўлсам, айб мендами?

– Сиз ҳам акциядормисиз?

– Ҳа, 30 минг сўмлик акциям бор.

– Шундай экан, яъни акциядорлик жамияти аъзоси экансиз, нега ўзингиз шикоят хатига имзо чекмадингиз?

–...

Ҳамсуҳбатимизга берган саволимиз жавобсиз қолди.

Шундан сўнг Ш. Аҳмедовнинг меҳнат фаолияти билан қизиқдик. Афсуски, Ш. Аҳмедов бизга нотўғри ахборот берган экан. Янги раҳбар ишга келгач, моддий жавобгар бўлган масъул кишилар билан ҳисоб-китоб ишларини юритган, яъни корхонани қабул қилиб олган. Шу вақтда омбор мудири бўлиб ишлаган Ш. Аҳмедов билан ҳам бошқалар қатори ҳисоб-китоб қилинган. Кейин Ш. Аҳмедов ва раҳбар ўртасида янгидан меҳнат шартномаси имзоланган (29 ноябрь, 1996 йил). Меҳнат шартномасига кўра, у омбор мудири сифатида ишга олинган. Лекин Ш. Аҳмедов бир неча бор хабар берилса-да, негадир ишга чиқмаган. Шунга қарамасдан, шартнома бекор қилинмаган. Яна маълум бўлдики, Ш. Аҳмедов айни пайтда «Тегирмончи» футбол командасида маъмур бўлиб ишлаётган экан. «Жомбойдон» ҳиссадорлик жамияти бу команданинг ҳомийси ҳисобланади. Булардан кўринадики, у корхонадан ишдан ҳайдалмаган. Корхона собиқ директорининг қариндошлари тазйиқ остига олинганми, деган савол ҳам ўринсиз бўлиб чиқди. Собиқ директорнинг ўғли Ф. Аҳмедов таъминот бўлимида меҳнат қилаяпти.

Шодиёр Аҳмедов нимага аламзадаман, деди. Тушунолмадик.

Текшириш натижаларидан аён бўлдики, корхона раҳбарияти ўз акциядорларига акция ва дивиденд тўғрисида тушунтириш ишлари олиб бормаган, акциядорларнинг умумий йиғилишига қатнашган ишончли вакиллар ҳам ўз акциядорларига ўтган йиғилиш тўғрисида маълумот беришмаган. Тўғри, акциядорлар ҳам ўзларининг ҳуқуқий билимларини ошириб бориш ҳақида ўйлашлари керак. Деярли 3 йилдан бери акциядор бўлишса-ю, акция нималигини билишмаса, буни оқлаш қийин.

Алқисса, мақоладаги фактлар тўла тасдиқланмади. Корхонада акция ҳам, дивиденд ҳам бор. Бунинг учун биз-ку корхона жамоасидан узр сўраяпмиз. Ишчиларнинг соддалигидан фойдаланган, ғаразли мақсадда хат уюштирганлар-чи? Улар жавобгарликни ҳис қилишаяптими? Ёки доим панада юраверамиз, бизни ҳеч ким пайқамайди, деб ўйлашадими?

Биз ҳуқуқий демократик жамият қуриш йўлидан бораяпмиз. Мустақил мамлакатимизнинг амалдаги қонунлари фуқароларнинг манфаатларини, адолатни ҳимоя қилади.

«Фуқароларнинг мурожаатлари тўғрисида»ги Қонуннинг 15-моддасида «Фуқаронинг тухмат ва ҳақорат руҳидаги ёхуд миллий адоват қўзғатишга ва жиноий тарзда жазоланадиган бошқа хатти-ҳаракатлар содир этишга даъват қилувчи мурожаатни берганлиги қонунда белгиланган жавобгарликка сабаб бўлади», деган ҳуқуқий қоида мустаҳкамлаб қўйилган. Демак, бекорга бировнинг юзига қора чаплашга уринишлар ҳам жазосиз қолмайди.

Ўйлаб кўрайлик, ҳар йили давлат органи, жамоат бирлашмаси, корхона, муассаса, ташкилотлар, айниқса, юқори идоралар номига юзлаб шикоят хатлари келади. Уларнинг ҳаммаси фуқароларнинг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини рўёбга чиқаришга, давлат органлари, жамоат бирлашмалари, корхоналар, муассасалар ва ташкилотларнинг фаолиятини яхшилашга қаратилган бўлса, нур устига аъло нур. Лекин атайин сохта маълумотлар баён этилган хатлар, сохта имзолар қўйилган мурожаатлар ҳам кўп учрайди. Буларни текшириш учун қанча иш вақти, қанча давлат маблағлари, қанча асаб кетади.

Улар буни билишмайдими, яхши билишади. Аммо, барибир енг ичида иш қилишмоқчи бўлишади.

Ёлғоннинг умри қисқа бўлади. Бировнинг тегирмонига сув қўйиб, тиниқ сувни лойқалатаётганлар бир кун келиб барибир юзлари шувут бўлишини англаб етишса, ажаб эмас.

Ойбек РАҲИМОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

БОЗОРИ ОБОД ЮРТ

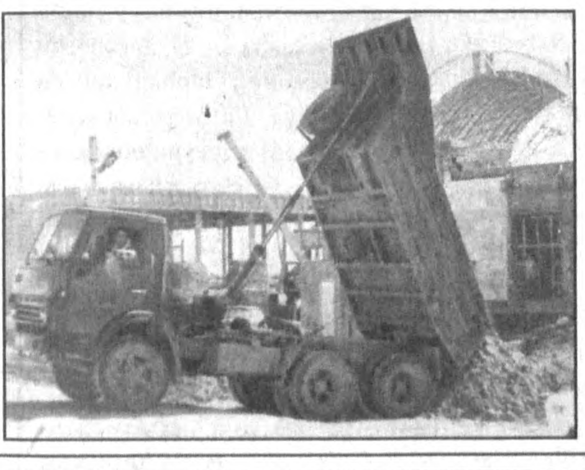

Бугун Гулистоннинг чиройи ўзгача. Серфайз кўчалару, гавжум гузарларни кўриб дилингиз яйрайди. Одамлардаги яратувчанлик, ижодкорликдан завқланасиз. Айни пайтда Гулистон шаҳрида жаҳон андозаларига мос келадиган улгуржи бозор қурилиши ишлари қизғин. Бу хайрли ишнинг тез ва сифатли бажарилишида Фарғона қурилиш трестига қарашли 27-автокорхона ишчи-хизматчилари ҳам фаол иштирок этишаётир. Шундоққина Гулистон-Тошкент йўли ёқасида бунёд этилаётган бу улкан иншоот, республикамиздаги энг серфайз бозорлар сирасига киришига шубҳа йўқ.

СУРАТЛАРДА: ***ҳайдовчи Раҳматжон Зиёев; қурилиш жараёни тасвирланган.***
Тоҳиржон ҲАМРОҚУЛОВ олган суратлар.

Фуқаро Худойназаров Х. кечаси йўлга чиқди. Йўл ҳаракати назоратчилари уни тўхтатишди. Йўловчи назоратчиларнинг эътирозларини қабул қилди. Машинасини жарима майдончасига олиб келганларига ҳам хафа бўлмади. Чунки у машинасининг техник жиҳатдан носозлигини, назоратчилар қонуний иш тутганини эътироф этган, қисқача айтганда, қонунга бўйсунган эди.

Қонун олдида

ИЙМОНГА ДАРЗ ЕТМАСИН

ҳамма баробар

Орадан тўрт кун ўтиб, Худойназаров машинасини олиб кетгани келди. Ўт олдирмоқчи бўлди. Лекин мотор айланмади. Копотни очса-ки, корбюратор, бензин насоси, генератор ва яна қатор нарсалари йўқ. Ҳатто рул тирсаклари ечиб олинган. У жарима майдонини кўздан кечирди: қулфлик-калитлик. Яна денг, навбатчилик хизмати жорий этилган.

Худойназаров бу бебошликни навбатчилардан бўлак ҳеч бир зот қилолмайди-ку, деган хаёлга келиб, боши айланди.

Мол аччиғи – жон аччиғи, дейдилар. Айрим одамларнинг, қуйинг, бағрингизни кенг тутинг, бош омон бўлса, дўппи топилар, деганига қарамай, тегишли идорага арз қилди.

Тафсилотлар бир қадар ойдинлаштирилди. Хулоса айтилди. Пировард натижа шу бўлдики, ўша кечаси масъул навбатчилик вазифасини бажарган ва кўкрагига «ДАН ходими» нишонини тақиб юрадиган Содиқов Икромдан инсоф қочган экан. Н. Пўлатов ва Н. Муродовлар ҳам Содиқовнинг ҳамкасблари Икромбойнинг қўлини ушлаш ўрнига ҳайбаракаллачилик қилган экан.

Кўп ҳолларда ҳайдовчилар ДАН бекатларида бошларини хам қилиб туришади. Бу гал бошқачароқ бўлди. Ходимлар ўз ҳамкасбларининг қилмиши туфайли Худойназаровнинг ҳузурида хижолат бўлишди. Худойназаров дастлаб, шернинг шер билан иши бўлмайди, менинг аризамдаг натижа чиқмаса керак, деб ўйлаганди. Қарасаки ҳақ юзага чиқди. Умуман, ҳақ гапнинг ҳимояси томонига туриб, айтилган гап ҳавода осилиб қолмаслигидан кўнгли таскин топди.

Мустақил давлатимизнинг қонунлари фақат Худойназаров учун, ё бўлмасам, Худойназаровлар учунгина эмас. Қонун жамиятнинг ақли. Қонун – адолатнинг тарозиси. У ҳамма учун баробар. Айтиш кераккки, ички ишлар бошқармаси раҳбарияти шу тамойилдан келиб чиқиб, бир қатор ишларни амалга оширмоқда. Ўзининг бирон бир ходими тартибни бузса, ғайриқонуний хатти-ҳаракат қилса, бундай ноxуш ҳолатлар идорамизнинг нуфузига путур етказади, деган истиҳолага бориб ўтирмасдан кўп ҳолларда ўша қонунбузарликларни ўзлари рўйи ростига очиб ташламоқдалар. Шуни афсус билан айтиш керакки, талабчанлик, қаттиққўллик вазиятида ҳам ўшандай хатти-ҳаракатлар содир бўлиб, такрорланиб турибди. Масалан, кейинги икки йил давомида милиция ходимлари томонидан содир этилган ғайриқонуний ҳолатлардан 40 тага яқини рўйхатга олинган. Нимасини айтасиз, бундай ҳолатларнинг ичида майда безориликдан тортиб, гиёҳвандлик билан шуғулланишгача бўлган кўринишлар бор.

Мана, Шавкат Сувонов деганни олинг. Термиз шаҳар ички ишлар бўлими ҳушёрхона милиционери (собиқ). Бир тўйда Шавкат шерга айланади. Арзимас гапни от қилиб миниб олиб хизмат қилаётган артистларга қўл кўтаради. Қизириқ тумани ички ишлар бўлими қўриқчилик хизмати ходими (собиқ) Ш. Чориев бўлса келиб-келиб шифохонада тўполон кўтаради, беморларнинг тинчини бузади. Одамларга, биласизларми мен кимман, деб димоқ-фироқ қилади.

Сурхондарёнинг жуғрофий жойлашуви бу ерда божхона, ички ишлар хизматининг ниҳоятда ҳушёр бўлишини талаб қилади. Шундай бўляпти ҳам. Яқинда Тожикистон билан чегара бекатида 444 килограмм қорадори олиб ўтаётган «дастёрлар» қўлга олинди. Бошқа сарҳадларда ҳам ёмон ниятли одамларнинг режаларига болта урилмоқда. Ана шундай вазиятда айрим ички ишлар ходимларининг қора дорига қўл урищга мойиллиги кишини таажжубга солади. Масалан, «Қизил Шарқ» қишлоғида яшовчи О. А.нинг ёнида таркибида наркотик моддаси бор ўсимлик сақлангани аниқланган ҳолатда Сариосиё туман ИИБнинг соқчилик бўлими ходими Н. Шаймардонов пора ҳисобига жиноятни хаспўшлаш ҳаракатига тушган. Ички хизмат ходими Раҳматов Улуғбек бўлса наркотик ашёларни сақлаш ва ташиш билан шуғулланган.

Вилоятда жиноят содир этиш бир йилда 4,5 фоизга камайди. Оғир ва ўта оғир жиноятларни очиш, холисона тергов ўтказишда аввалда кузатилган камчиликлар тузатиб борилмоқда. Жамоатчилик ўртасида ҳуқуқ-тартиботни тарғиб қилиш, жиноятнинг олдини олишга қаратилган тадбирлар ўтказиш, айниқса, иқтисодий жиноятчиликнинг пайини кесиш, вояга етмаганлар ва ўсмирлар томонидан қилинадиган бебошликларни тўсиш мақсадида маҳалла қўмиталари билан ҳамкорликни мустаҳкамлаш амалга оширилмоқда.

Милиционерлар фуқароларнинг ҳуқуқини, жамиятнинг манфаатини ҳимоя қилиш тизимида одамларга энг яқин турган бўғин, халқадир. Бу халқани тарбия мактаби, одамгарчилик русуми, ўзаро муомала маданияти, ўрнак, намуна таомилига айлантирган, айлантираётган, шу асосда ҳуқуқий давлатчилик йўлимизга хизмат қилаётганлар оз эмас. Лекин шу хизмат йўлидаман, деб юрган айрим кимсаларнинг бир оғиз қўпол сўзи, дағал ҳаракати, энг ёмони, бировнинг тақдирига ноўрин дохил бўлиши ва бундан ҳам ёмони, куч адолатдадир деган ҳикматга қора қўланка ташлаши мумкинлигини хаёлдан қочирмаслик керак.

Халқ депутатлари Қашқадарё вилояти кенгашининг яқинда бўлиб ўтган навбатдан ташқари сессиясида йўлбошчимиз қонун ҳимоячиларига ҳам катта дастур бўлгулик фикрларни билдирдилар. Яна бир бор адолат ҳамма нарсадан устун бўлиши керак деб таъкидладилар. Бу асли Содиқову, Худойназаровларга, ва умуман, ҳар биримизга ўзини, атрофдагиларни, шу қадрдон юртни ҳурмат-иззат қилишга қаратилган даъват эканлигини чуқур англаб олмоғимиз даркор.

Х. БЕКМУРОДОВ,
Сурхондарё вилоят прокуратураси тергов бошқармаси бошлиғининг ўринбосари,
О. УСАНОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

ЎҚИШГА МАРҲАМАТ!

Ҳурматли ёшлар!

Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг қарорига мувофиқ, академик лицей, касб-ҳунар коллежлари ва узлуксиз таълим тизимининг ҳамма босқичлари учун замон талабларига тўла жавоб берадиган юксак савияли педагогик кадрлар тайёрлашга киришди. Университетимиз 1998-99 ўқув йилида таълим йўналишларининг қуйидаги: инглиз тили,қозоқ тили ва адабиёти, математика ва информатика, физика, химия, биология, география, тарих,ўзбек тили ва адабиёти, рус мактабларида ўзбек тили ва адабиёти, корейс тили, ҳарбий чақириққача тайёргарлик ва жисмоний тарбия, дефектология, мактабгача тарбия, педагогика ва бошланғич таълим педагогикаси ва методикаси, чизмачилик ва тасвирий санъат, мусиқа-педагогикаси ва касбга ўргатишнинг муҳандис-педагог, агроном-педагог, фермер-педагог мутахассисликлари бўйича келажакда ўз тақдирини таълим ва тарбия касби билан боғлашга қарор қилган 2080 нафар ёшни қабул этишга ҳозир бўлиб турибди.

Бу олий даргоҳда талабаларнинг асосий касбига қўшимча равишда чет тили, компьютер техникаси,иқтисодиёт, ҳуқуқий билим асослари ҳам ўргатилади.

Иқтидорли ёшлар учун махсус гуруҳ ўқишлари ташкил этилади. Уларга республика «Истеъдод» маркази, Улуғбек жамғармаси республика ёшлари "Камолот" жамғармаси ҳомийлик қилади. Илғор талабаларни "Умид" жамғармаси талабларга жавоб берадиган махсус дастур асосида қўшимча ўқитилиб, танловларда қатнашиш ва ғолиб сифатида уларнинг чет элларда ўқишларини давом эттиришлари учун шароит яратилади.

Ҳамма талабалар стипендия билан таъминланиб, талабалар уйлари, кутубхоналар, ўқув лабораториялари ва устахоналаридан бепул фойдаланиш ҳуқуқига эга бўладилар.

Азиз ёшлар!

Умид қиламизки, замонамизнинг пешқадам мутахассиси бўлиш учун Низомий номли Тошкент давлат педагогика университетида Сизларга яратилган катта имкониятлардан фойдаланасиз ва бизнинг университетимизга ўз ҳужжатларингизни тез кунларда келтириб топширасиз.

Марҳамат қилинг, биз сизни кутмоқдамиз, Сизнинг давлат тест синовларида фаол қатнашиб, юқори кўрсаткичлар кўрсатишингиз тарафдоримиз ва биз ҳам бундан манфаатдормиз.

Бизнинг манзилгоҳ: 700100, Тошкент шаҳри, Юсуф Хос Ҳожиб кўчаси, 103-уй. Низомий номли Тошкент давлат педагогика университети қабул комиссияси.

765

БАНГЛАДЕШГА ҲАВО КЎПРИГИ

«Ўзбекистон ҳаво йўллари» миллий авиакомпанияси Тошкент-Дакка-Тошкент йўналишида қатновларни бажара бошлади.

Бозор иқтисодиёти шароити фойда келтирадиган йўналишларни излашни тақозо этади. Янги қатновнинг очилиши ҳам айнан ана шу мақсадга қаратилган.

Бир йил муқаддам Тошкентда Бангладеш Халқ Республикасида ишлаб чиқарилган маҳсулотларнинг савдо кўргазмаси бўлганида республикамиз тадбиркорларининг ушбу мамлакатга қизиқиши яққол кўзга ташланган эди. 1997 йил мобайнида Бангладешдан импорт ҳажми 120,3 минг АҚШ долларига тенг бўлди. Бангладешлик инвесторлар иштирокида тузилган корхоналар етказиб берган маҳсулот ва кўрсатган хизматларнинг умумий ҳажми эса 3 млн. 300 минг доллардан ортди. Асосан Бангладешдан юқори сифатли ва нисбатан арзон фармацевтика препаратлари, олий навли чой, кийим-кечак келтирилади. Бевосита ҳаво кўприги ишга тушгач, денгиз маҳсулотларини экспорт қилиш имкони ҳам пайдо бўлади.

Туристик фирмалар вакиллари билан суҳбатларда мамлакатимизнинг қадимий Бухоро каби шаҳарларига қизиқиш борлиги аниқ бўлди. Бангладеш киноси, куй-қўшиқ ва рақсларига қизиқиш эса бизда азалдан борлиги барчага аён.

Шундай қилиб, 28 июнь куни Валерий Тян, Азиз Қодиров, Турсунбой Эшмуҳамедов, Константин Каличко бошқарган «Хива» номли «Боинг-767» самолётимиз Даккага йўл олди. Тўрт соатлик парвоздан сўнг Бангладеш пойтахтидаги ҳаво

бандаргоҳига қўнди.

Бу ерда тантанали кутиб олиш маросими бўлди. Сўзга чиққан Бангладеш Халқ Республикаси ҳукумати ташқи ишлар давлат вазири Абдул Ҳасан Чоудхари меҳмонларни қизғин қутлаб, икки томон учун ўзаро манфаатли алоқалар тобора ривожланиб боришига, бу борада «Ўзбекистон ҳаво йўллари» миллий авиакомпанияси учувчилари катта ҳисса қўшишларига ишонч билдирди.

— Бизнинг қатновимиз ҳар икки мамлакатнинг кўплаб мутахассисларининг меҳнати туфайли амалга оширилди, — деди «Ўзбекистон ҳаво йўллари» миллий авиакомпанияси бош директорининг биринчи ўринбосари Валерий Тян. — Айниқса, Бангладешнинг мамлакатимиздаги элчиси Муҳсин Али-Хон жанобларининг хизматларини алоҳида таъкидлаш жоиз. Авиакомпаниямиз қатновлари бангладешлик йўловчиларнинг ишончини қозона олади, деб умид қиламиз. Бунга бизнинг замонавий ҳаво кемаларимиз, ердаги иншоотларимиз ва ходимларимизнинг юксак малакаси кафолат беради.

Янги қатновнинг очилишига тўпланганлар «Баҳор» ансамбли раққосаси Рушана Султонованинг ўзига хос жозибадор рақсини қизғин кутиб олдилар. Ортга қайтишда кема штурвалида Азиз Қодиров билан суҳбатлашдик.

— Авваллари ТУ-154 ва ИЛ-62ларда Ҳиндистон ва Покистонга учганимиз учун бу томонларнинг осмони таниш. Йўловчилар учун бизнинг қатновимиз яхши туҳфа. Ушбу «Хива» деб номланган кемамиз Лондондан Тошкентга келиб, ундан сўнг Даккага йўл олади. Бангладешликлар Европага кўп қатнайдилар. Транзит йўловчимизнинг юки кемани тарк этмай йўлда давом этади. Йўловчи аввалги ўтириб келган ўриндиғида қатновни давом эттиради. Ортга қайтишда ҳам шундай: кема Даккадан Тошкентга келиб, Лондон сари сафарни давом эттиради.

Бангладешлик тадбиркор Айюб Хон ҳам янги қатновнинг қулайлигини таъкидлади:

— Тошкентда ўқиган талабалик йилларимиз Афғонистон орқали уйга бориб келардик. «Ўзбекистон ҳаво йўллари»да Деҳлига уча бошлагач, Ҳиндистон орқали қатнадик. Энди эса худди эртакдагидай, тўрт соатда уйга етиб оламиз! Авиакомпаниянгизга минг раҳмат! Кема саҳнидаги хизмат савияси эса аъло!

Шу тариқа «Ўзбекистон ҳаво йўллари» миллий авиакомпанияси харитасида янги нуқта пайдо бўлди — Дакка!

Мирзаҳаким ТЎХТАМИРЗАЕВ,
Тошкент-Дакка-Тошкент.

Диққат, танлов!

Ўзбекистон Бадиий академияси Сурхондарё вилоят ҳокимлиги билан биргаликда Вазирлар Маҳкамасининг 1998 йил 19 январь 17-қарорига биноан "Алпомиш" достони яратилганининг 1000 йиллигига бағишлаб, монументал паннолар учун очиқ танлов эълон қилади. Танлов шартлари: тақдим этиладиган монументал панно лойиҳалари "Алпомиш" достони мавзуига бағишланиши, уларда мардлик ва она-Ватанга, халққа садоқат тимсоллари акс эттирилиши лозим. Асарлар тасвирий санъатнинг юксак талабларига жавоб бериши зарур. Монументал панно муаллифлари бир ёки бир неча ижодкордан иборат бўлиши мумкин.

Танлов муддати: 1998 йилнинг 20 августигача.

Танлов ғолиблари учун қуйидаги совринлар белгиланган:

Битта биринчи мукофот 150000 сўм

Иккита иккинчи мукофот 80000 сўмдан

Учта учинчи мукофот 50000 сўмдан.

Танловга тақдим этилган панно лойиҳалари Тошкент шаҳри, Шароф Рашидов кўчаси, 40-уй — Ўзбекистон Бадиий академиясига йўлланади.

Маълумот учун телефон: (8-3712) 56-50-47. Факс: 56-50-46.

ЁЗ – ЎТМОҚДА СОЗ

Бўстонлиқ пурвиқор тоғлари-ю, жаннатмонанд боғлари, шарқираб оқувчи зилол сувлари билан нафақат республикамизда, балки Марказий Осиёда ҳам машҳурдир. Айниқса, туманнинг энг сўлим гўшаларига жойлашган соғломлаштириш оромгоҳлари болажонларнинг жони-дили.

Чирчиқ қурилиш материаллари комбинатига қарашли «Гўзал» лагери ҳам Бўстонлиқнинг энг серфайз оромгоҳларидан. Бу ерда ёз мавсумида меҳнаткашларнинг мингдан зиёд жужуқлари мириқиб ҳордиқ чиқарадилар.

Суратчи мухбиримиз Володя ПОРТНОВ олган ушбу суратларда лагерь ҳаёти акс эттирилган.

ЖАҲОН ЧЕМПИОНАТИДА

ҚЎЛ УЗАТСА ЕТГУДЕК... ЭДИ

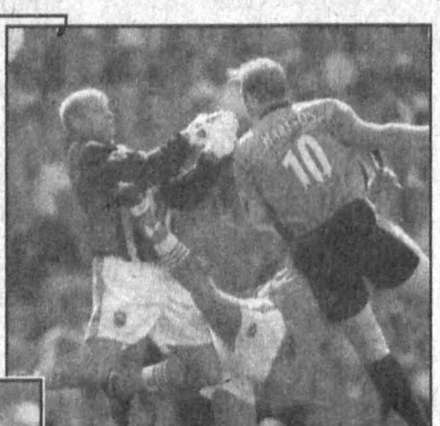

Ўтган куни Францияда давом этаётган футбол бўйича жаҳон чемпионатининг 1/8 финал баҳсида Германия терма командаси мексикаликлар билан ўзларига хос ҳисоб-китоб қилишди. Тўғрисини айтганда, ушбу учрашувда Мексика футболчилари ғалабага қўл узатса етгудек эди. Иккинчи бўлимнинг иккинчи дақиқасида улар биринчи бўлиб ҳисобни очдилар. Аммо иккинчи бўлимнинг 30-дақиқасида 34 ёшли Юргин Клинсманн ҳисобни тенглаштирди. Орадан 9 дақиқа ўтиб Оливер Бирхофф немисларга ғалаба келтирган тўпни киритди — 2:1

Умуман олганда, бузилмас «немис машинаси» ҳис-ҳаяжонга берилмаслигини, мағлубиятга учраётган бўлса-да, таҳликага тушмаслигини ва энг сўнгги дақиқаларгача дадиллик билан тўп сура олиши муқаррарлигини яна бир марта бекаму-кўст исбот этдилар.

Жаҳон чемпионати иштирокчиларининг таркибини кўздан кечирар экансиз, Германия командаси ҳақида жуда кўп фикр айтишга тўғри келади. Биринчидан, уларнинг таркибида мамлакат ички чемпионатида ўйнайдиган футболчилар нисбатан кўпроқ. Яъни, Мексика билан бўлган учрашувида мураббий Берти Фогтс хориж клубларида тўп сурадиган фақатгина иккита футболчини майдонга туширди, холос.

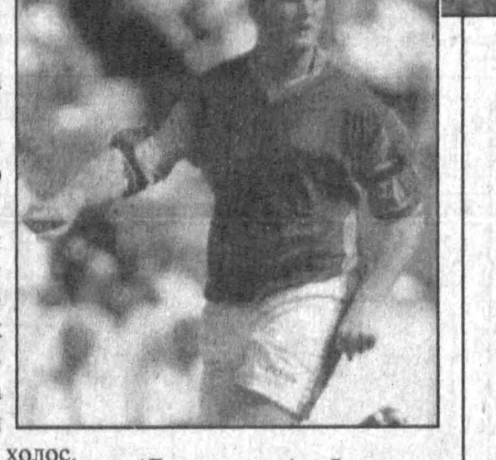

Мексика терма командаси оғзи етиб турган ошдан қуруқ қолишди. Бу уларнинг айби эмас, албатта. Улар қўлидан келадиган ҳар бир имкониятни ишга солдилар, аммо немис футболчиларининг мустаҳкам иродаси, мураббий Берти Фогтснинг тажрибаси уларни мағлубиятга учратди.

Шу куни, яъни 29 июнда Голландия футболчилари ҳам ажойиб ғалабани қўлга киритишди. Гапнинг сирасини айтганда, Голландия — Югославия ўйинида ҳам худди Германия — Мексика учрашувидаги каби ақл ва ирода баҳси ҳамма нарсадан устун бўлиб турди. Агарда имкониятлар борасида тўхталадиган бўлсак, югославияликларда қулай вазиятлар кўп бўлди. Денис Беркампнинг (Голландия) биринчи тўпига Слабодан Каммеевич ҳам маҳорат билан жавоб берди — 1:1. Орадан 3 дақиқа ўтиб, учрашув ҳаками Голландия терма командаси дарвозасига 11 метрлик жарима тўпини белгилади. Бу гал Предраг Миятовичнинг зарбаси дарвозанинг юқори тўсинидан қайтди. Ўйин тугашига 2 дақиқа қолганда, Голландия футболчилари ғалаба тўпини киритдилар ва (2:1) чемпионатнинг 1/4 финалига кўтарилишди.

Шундай қилиб, жаҳон чемпионатининг чорак финалига кўтарилган Бразилия, Италия, Франция, Дания терма командалари сафига Германия ҳамда Голландия футболчилари ҳам қўшилди. Демак, 1/4 финалда Бразилия—Дания, Италия —Франция терма командалари учрашадилар. Германия терма командасининг рақиби эса Руминия — Хорватия учрашуви натижасига қараб аниқ бўлади.

Нормурод МУСОМОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

АЛ-ФАРҒОНИЙ НОМИ БИЛАН

Буюк Шарқ олими Аҳмад ал-Фарғонийга бағишланган почта маркалари «Ўзбекистон маркаси» акционерлик жамияти томонидан тайёрланиб, Ўзбекистон Почта ва телекоммуникациялар агентлиги томонидан муомалага чиқарилди. Абдул Аббос ибн Муҳаммад ибн Носир Аҳмад ал-Фарғоний буюк астроном, математик ва географ бўлиб, Шарқда «Ҳосиб» тахаллуси билан танилган эди. Унинг астрономия, математика ва география фанлари бўйича илмий ишлари фаннинг ривожланишида катта манба, келажак ўқувчилари учун қўлланма бўлиб хизмат қилди.

Аҳмад ал-Фарғоний Бағдод обсерваториясида араб олимлари билан биргаликда Птоломейнинг «Алмагести» устида илмий изланишлар олиб борган. Бу обсерваторияда у жуда кўп янгиликлар яратди. Сув ўлчагич асбобларини ихтиро қилди ва улар ёрдамида Нил дарёсининг оқими тўғрисида маълумот олди. XI асрда Испанияда Аҳмад ал-Фарғонийнинг илмий ишлари лотин тилига таржима этилган ва унинг номини Европа халқларига танитган. Шарқ олимлари ҳам буюк ватандошларининг илмий меҳнатини юксак баҳолайдилар.

Почта маркаларини шу мавзуда чиқарилган хатжилдлари тўлдиради. Марка ва хатжилддаги расм икки хил рангда бўлиб, Ўрта асрдаги Шарқ астрономик асбобининг тимсоли тушириган. Суратлар муаллифи мусаввир Ю. Габзалиловдир.

С. ҲАСАНОВА.

Савоб

САНАТОРИЙ-БОҒЧА

Тошкент шаҳрининг Сирғали туман халқ таълими бўлими ҳам оила, мактаб, маҳалла, соғлиқни сақлаш, жисмоний тарбия ва спорт тизимлари кўмагида болалар саломатлигига эътиборни кучайтириш борасидаги қимматли йўл-йўриқларини амалда жорий этишга киришдилар. Бу борада дастлабки режалар амалга оширилмоқда. Масалан, тумандаги 584-болалар боғчаси санаторий типидаги даволовчи болалар масканига айлантирилди. Санаторий-боғчани ташкил этишда туман халқ таълими бўлими билан бирга М. Қосимов бошчилигидаги «Савдоқурилиш» оталиқ ташкилоти яқиндан ёрдам бердилар. «Соғлом авлод учун» хайрия жамғармасининг Сирғали туман бўлими боғчани ўз ҳомийлигига олиб, зарур дори-дармонлар билан таъминламоқда.

— Санаторий-боғчамизда 100 нафар кичкинтойлар таълим-тарбия олиш билан бирга даволанадилар, — дейди 564-боғча мудираси Тафиқа Хабирова. — Болажонларни даволаш учун физиотерапия хонаси бор. Бу ерда кварц, тубус, УВЧ қурилмалари ва уқалаш (массаж) ҳамда даволовчи жисмоний тарбия хонаси мавжуд. Фитотерапия хонасида эса ҳар куни болажонларга витаминлар ва турли гиёҳлардан шарбатлар тайёрланади. Даволаш ишларини олий тоифали шифокор М. Мадазимова ва биринчи тоифали ҳамшира А. Ўрозбоевалар олиб боришади.

М. ЙЎЛДОШЕВА,
«Халқ сўзи» мухбири.

Ватан ҳимоячилари сафи кенгаймоқда

Ўзбекистондаги олий ҳарбий ўқув юртлари бирин-кетин тантанали воқеани нишонламоқда: уларни битириб чиққан ёш лейтенантлар Ватан ҳимоячилари сафига қўшилмоқда. Ўзбекистон Миллий хавфсизлик хизматининг мустақиллик даврида ташкил этилган Тошкент олий ҳарбий чегарачилар билим юртида ҳам битирувчилар куни жуда байрамона, тантанавор руҳда ўтди.

Чиройли безатилган майдонда ўқишни ҳали давом эттирадиган курсантлар ҳам, яқин орада чегара заставалари ва қўриқчи кемаларда Ватанни қўриқлаш ва мудофаа қилишдек қийин ва шарафли хизматни бажарадиганлар ҳам саф тортган. Миллий хавфсизлик хизмати раҳбарлари минбардан жой олади. Атроф эса хурсанд ота-оналар, гулдаста тутган меҳмонлар билан тўла. Билим юртини битирувчилар чегарачиларнинг байрам либосида ҳарбийларга хос интизом билан ажралиб турибди. Ҳозир бўлганларнинг назари уларда. Улар шарафига оркестр садолари янгради, табрик сўзлари айтилди, оқ йўл тиланди. Ёш лейтенантлар майдондан баравар одим ташлаб ўтишади. Тўрт йиллик ҳарбий машқлар бекорга кетмаган, ахир.

Миллий хавфсизлик хизмати раҳбарлари ёш офицерларга лейтенант погонлари ҳамда ҳуқуқшунос-юрист малакаси берилгани тўғрисидаги дипломларни олий ҳарбий махсус билимга эгаликни билдирадиган кўкрак нишонлари билан бирга топширди.

Ўзбекистон Миллий хавфсизлик хизмати ва чегарачилар билим юрти раҳбарлари, чегара қўшинларининг фахрийлари, жамоатчилик вакиллари, ота-оналар ёш офицерларни самимий табриклашди.

(ЎзА)

Чет эл технологияси ва хомашёсидан лак-бўёқ маҳсулотлари ишлаб чиқарувчи Марказий Осиёда ягона қўшма корхона
"Лок колор синтез" ЗАВОДИ
янги арзонлаштирилган нархларда
УНИВЕРСАЛ ЭМАЛЛАРНИ, ФАСАД ЭМАЛЛАРИНИ, МАТЛИ ЭМАЛЛАРНИ, ШИФТ ВА ДЕВОРЛАР УЧУН БЎЁҚЛАРНИ, ШПАТЛЁВКА ва универсал эмульсия елимини таклиф этади.
КЕНГ ЙИҒИЛГАН РАНГЛИ ГАММА!
СОТИБ ОЛАМИЗ: сиккатив, флотореагент, 0,25х712х820 ўлчамли ЭЖК оқ ва ГЖК қора тунукалари.
Манзилимиз: Тошкент, Фарғона йўли, 35.
Тел.: (371) 191-44-46, 191-47-41.
Факс: (371) 191-74-63.
111

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ФАН ВА ТЕХНИКА ДАВЛАТ ҚЎМИТАСИ
фундаментал ва амалий илмий-тадқиқот ишлари натижалари бўйича шу йилнинг 3 июнида эълон қилинган танловга ҳужжатларни қабул қилиш муддатининг
1998 йил 15 июлгача
узайтирилганлиги тўғрисида эълон қилади.
Мурожаат учун телефонлар: 139-16-80, 139-15-40, 139-18-46
768

ЎТ ЎЧИРУВЧИЛАР МУСОБАҚАСИ

Нукусда ёнғинга қарши амалий спорт бўйича мамлакат биринчилиги бўлиб ўтди. Унда Қорақалпоғистон Республикаси, барча вилоятлар ва Тошкент шаҳри вакиллари қатнашди. Ўт ўчирувчилар тўсиқлараро 100 метрга, ўт ўчириш асбоблари билан 400 метрга югуриш, уч ва тўрт қаватли биноларга чиқиш каби шартлар бўйича ўзаро беллашдилар. Тошкент шаҳри жамоаси энг юқори натижага эришди.

А. ИСКАНДАРОВ,
ЎзА мухбири.

«Ўзулгуржибиржасавдо» уюшмаси жамоаси «Трастконсалтингкомпани» ёпиқ акционерлик жамиятининг директори Йўлбарс Алиевга онаси
Саодат ая АЛИЕВАнинг
вафоти муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

Республика қўшма ҳиссадорлик «Диёр» савдо уйининг жамоаси ушбу ташкилот раҳбари муовини Х. Мажидовга отаси
Ҳамид МАЖИДОВнинг
вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Тошкент Архитектура-қурилиш институти жамоаси «Маънавият ва маърифат» бўлимининг бошлиғи, доцент А. Ғаниевга қизи
САЙЁРАнинг
вафот этгани муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

«Руста қандолат» масъулияти чекланган жамият маъмурияти ва жамоаси жамият раиси Мансур Муталовга ўғли
ДОНИЁРнинг
бевақт вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

«ХАЛҚ СЎЗИ» «НАРОДНОЕ СЛОВО»

Бош муҳаррир Аббосхон УСМОНОВ

МУАССИСЛАР: Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

БЎЛИМЛАР:
Парламент 133-57-34;
Ҳуқуқ ва қонунчилик 136-07-94;
Иқтисодиёт 136-36-65;
Қишлоқ хўжалиги 136-37-85
Маънавият 136-35-60, 132-10-65;
Хатлар 136-29-89, 133-07-48;
Фан, туризм, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик 132-12-08;
Халқаро ҳаёт 132-11-15;
Котибият 133-10-28;
Эълонлар 136-09-25.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 00001
Буюртма Г — 0143, 34565 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган.
Қоғоз бичими А—2
Газета IBM компьютерида терилди ва оператор Сергей ЛУКИН томонидан саҳифаланди.
Таҳририятда ҳажми 5 қоғоздан зиёд материаллар қабул қилинмайди.

МАНЗИЛИМИЗ: 700000, ГСП, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.
Навбатчи муҳаррир — Э. Болиев.
Навбатчи — Ғ. Шермуҳаммад.
Мусаҳҳиҳ — Ш. Машраббоев.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41. Босишга топшириш вақти—21.00 Босишга топширилди: 01.25 1 2 3 4 5 6